

A black and white photograph of a rural landscape. In the foreground, a dirt path or road leads into the distance. On the right side, a rustic wooden fence runs across the frame. Several large, mature trees with dense foliage are scattered throughout the scene, with one particularly large tree in the center. The background shows a simple wooden fence and more trees, suggesting a farm or a village setting. The overall atmosphere is peaceful and natural.

Melanchthon

Spravodaj Združenia evanjelických duchovných ECAV na Slovensku
2/2003

OBSAH

Jericho dnes alebo čo so zlou vodou? . 4	
Úloha pastora – farára v cirkvi a misii .. 6	
Tieň prezrádza mnoho 11	
Podobnosť vôbec nie náhodná 13	
Stručná životná púť D. V. 17	
VZ ZED – obzretie 18	
Správa predsedu ZED ECAV 19	
Správa pokladníka 26	
Združenie ev. farárov v Rakúsku 28	
Spolek evangelických kazateľů 29	
Ohlasy a dozvuky 30	
(Po)Zastavené súdnictvo 31	
Stanovisko Výboru ZED ku... 35	
Zamyslenie 40	
Bolí sme, videli sme, dostali sme... 41	
Čo ešte bolo na teologickom kurze? ... 43	
List SLZ 44	
List pre partnerské organizácie 46	
Môžem niečo ako nečlen ZED? 47	
Výzva k abdikácii 47	
Je to možné? 48	
Vyhlasenie Výboru ZED 51	

IMPRESSUM

MELANCHTON: spravodaj Združenia evanjelických duchovných na Slovensku

VYCHÁDZA: nepravidelne pre vnútornú potrebu ZED

REDAKČNÁ RADA: výbor ZED

REDAKCIA: Štúrova 53,
059 35 Batizovce
tel.: 052-788 64 93
fax: 052-788 64 92
e-mail: sitam@stonline.sk

BANKOVÉ SPOJENIE: VÚB a.s.,
pobočka Poprad,
expozitúra Svät, Svit

KORUNOVÉ KONTO: 1679953055/0200,
DEVÍZOVÉ KONTO: 1679809555/0200

DOVOLUJEME SI...?

Nie každý si môže dovoliť to, čo si môže dovoliť ten druhý!

Nie každý si môže dovoliť dovolenku pri mori, ... a iné „chuťovky“ života. Je to síce nesociálne, keď hlásame rovnosť a bratstvo, ale ináč to nebude. Lebo ako už náš Majster a Pán povedal: „Chudobných budete mať vždy medzi sebou...“. Ale ak to len trochu pootočime, pochopíme, že „tí, ktorí si budú môcť (chcieť) dovoliť viacej, budú vždy tu a je treba dať pozor!“.

Po lete, ale hlavne po VZ ZED a Synode 2003 je treba povedať: „Kde – kto si čo – to dovolil!“

Kto a kde si z nás dovolil (či mohol ešte dovoliť) dovolenku, to vedia zreferovať na personálnom z dovolenkových lístkov.

Ide o iné dovoľovanie.

Kto?, čo? a na základe čoho si dovoľuje?

Prednedávnom si vraj začali dovoľovať v ZED-e! – bez súhlasu, bez poklonkovania, bez kladenia si ... na ústa... sa ZED zaregistroval ako nezávislé občianske združenie. Kto dnes berie do úvahy nutnosť tohto kroku pred zákonmi? Z iného pohľadu vzaté: „Dovolili si!“

Dovolili sme si v ZED-e pýtať sa:

- na stravné lístky, na riešenie mzdových otázok, ... a nepriamo aj na úlohu biskupov a ich zámery.

DOVOLILI SME SI – OPĀT V ZED-E:

- „pretlačiť“ pôžičkový fond na kúpu a opravu áut miesto širokoprseho rozdávania áut
- spustiť sociálne programy pre členov i nečlenov ZED napriek existencii „fungujúceho“ sociálneho fondu na GBÚ.

Dovolili sme si zaplátať diery ekonomického farárskeho „rozkvetu“ našimi „zeďáckymi“ soc-programami.

Dovolili sme si vidieť potrebu farárov, keďže ich predtým nechcel (a mohol) vidieť niekto iný, možno aj taký zamestnávateľ.

A tým všetkým sme si vraj dovolili, a možno aj určite, vzbudiť sympatie k tomuto združeniu. Čo sme asi nemali, lebo veľa si dovoľovať sa nepatrí.

Dovolil si aj predseda ZED, keď vo svojej správe vyzval predsedníctvo ECAV, aby abdikovalo.

Dovolili si účastníci Valného zhromaždenia ZED, keď správu prijali aj s predsedovým apelom.

Každé dovoľovanie má svoje medze.

Jedna skupina, vôbec nie bezvýznamných „obhajcov“, si dovolila pred VZ ZED poslať z určitého úradu na jeho náklady do zborov balíček opatrení, či odporúčaní.

Jeden náš kolega si dovolil proti svojmu kolegovi uverejniť v jemu blízkom periodiku reakciu typu „anticharta“. Drvivá väčšina čitateľov to zhltna s dôverou, že má pravdu náš obľúbený prispievateľ a škoda, že nebola priložená petičná listina. Čitateľom by ani neprekážala nevedomosť, proti čomu to vlastne podpisujú!

V tom istom nemenovanom periodiku si zodpovední dovolili spustiť press-trieďičku a nepriamo definovať „nepriateľa“.

Jeden synodál si dovolil hlasovať 2x v tom istom hlasovaní. Ale potom si dovolil ospravedlniť sa a poprosiť, aby jeho hlasovanie bolo vnímané ako zmätočné. Lenže predsedajúci si v tej chvíli takisto dovolil – bez mihnutia oka toto hlasovanie akceptovať. Dovolil si v danom momente vnímať dôležitejší hlas končatiny ako hlas svedomia a slovo ospravedlnenia.

Aj generálny biskup si dovolil. Keďže nebola možnosť sa poradiť s nikým vyššie postaveným v tejto cirkvi – dovolil si v kostole pokrstiť deti stojace „po členky“ v nafukovacom bazéniku.

A keďže aj členovia revíznej komisie pri generálnej cirkvi si dovolili neprísť urobiť revíziu, dovolili si zodpovední nepredložiť záverečné účty podľa platných zásad a noriem (možno nielen z dôvodu dovoľovania si revízorov).

Keď už všetci, tak aj ctená synoda si dovolila. Napriek predošlej skutočnosti si dovolila záverečné účty za roky 2000, 2001 a 2002 schváliť!

Aj istý úradník z nemenovaného cirkevného úradu si dovoľoval – keď v kuloároch synody sa zaskvel vyhrážkami na synodála – a dovolil si to aj pred svedkami.

A ABY NEBOLO DOVOĽOVANIU KONCA, V ČASE LETNÝCH DOVOLENIÍ SI KOMPLETNE DOVOĽOVAL VÝBOR ZED:

- dovolil si sťažovať sa na svojho generálneho biskupa priamo v centrále Svetového luteránskeho zväzu;
- dovolil si listovne objasňovať situáciu vo svojej cirkvi u našich „mecenášov“ na západe.

Čo sme si vlastne ešte nedovolili a mohli sme?

Alebo kto si môže viac dovoliť?

Keď si už Ďuro s Janom naproti sebe veľa dovoľujú, zvyčajne to skončí typicky slovensky...

Nuž, všetci sme si zvykli dovoľovať si. Aj keď to niekomu práve ...

„Všetko je mi dovolené, ale ...“ – žeby sme o tom začali rozmýšľať?! Aby to skončilo typicky kresťanský?

Ján Matis

JERICO DNES ALEBO ČO SO ZLOU VODOU?

(ZAZNELO V ÚVODNEJ POBOŽNOSTI NA DIŠTRIKTUÁLNO M KONVENTE VD
– PREŠOV 17.5.2003)

Biblický text: II.Kráľov 2;19-22

„Mužovia z toho mesta vraveli Elizeovi: Bývanie je v tomto meste dobré, ako aj náš pán vidí, ale voda je zlá a krajina trpí potratmi. Nato povedal: prineste mi novú misu a položte do nej sol'. Keď mu ju priniesli, vyšiel k prameňu, vsypal doň sol' a povedal: Takto vraví Hospodin: Uzdravujem túto vodu. Nevzide z nej viac smrť, ani potraty. A tak tá voda zostala zdravou až dodnes podľa slova, ktoré vyriekol Elízeus.“

Milí bratia a sestry, vznešný a bohumilý konvent, verím, že skôr ako sme nastúpili cestu k dnešnému stretnutiu, sme tak ako je to v súlade s hygienou a telesnou potrebou umyli svoje oči po spánku vodou a občerstvili svoje telo – obrazne povedané, prebrali ho k životu, viac menej podľa osobných zvyklostí. Verím tiež, že sme sa snažili hneď z rána naštartovať svoje myslenie na to, čo nás dnes čaká a k čomu chceme pridať svoj podiel práce. A do tretice verím, že sme nezabudli k týmto činnostiam pridať pre nás tú najpotrebnejšiu a v modlitbách odovzdali svoje životy do Božích spóahlivých rúk. Ak sa tak stalo, je nádej, že všetko naše konanie a jednanie bude užitočné a zmysluplné. K našej práci sa prizná Ten, ktorý jej dá vzrast a požehnanie. Trojediný mocný a večný Boh, o ktorom je náš prečítaný biblický text, ktorý chce zaujať našu myseľ práve jedinečnosťou skutku Božieho muža Elizea, ktorý bol vyvolený a poslaný k náprave vecí, s ktorými si ľudia v Jerichu nevedeli poradiť.

Oproti Jerichu dnešných dní v dobe Eliášovej to bolo mesto úspešné, pokojné a ako počúvame... bývanie v ňom bolo dobré...Ležalo neďaleko hranice medzi východom a západom, a tak bolo obchod-

ným centrom. Nakupovali a predávali, mnoho ľudí sa živilo prenášaním, dnešným slovom povedané, pašovaním toho, čoho bol práve nedostatok. Ako keby tu bola svetová križovatka a domáci mali z toho prospech. Bolo to mesto strieborného mesiaca a tvrdých strieborniakov. Obchody išli dobre a zvlášť my v dnešnej dobe môžeme potvrdiť, keď idú obchody, nielo núde. A mužovia tohto mesta to aj jednoznačne potvrdzovali.

Býva sa tu dobre, ale predsa je len jedno **ale...** voda je zlá a krajina trpí potratmi...

Plodnosť, hojnosť, blahobyť – to boli ciele, pre ktoré otcovia a i niektorí z hovoriacich mužov toto mesto budovali. Za predchádzajúceho kráľa postavili mesto na troskách. Zakladateľ zamuroval do mestských hradieb telo svojho prvorodeného syna, svoje dieťa, svoje potomstvo.

A telo svojho najmladšieho syna zase do základov mestskej brány. Aby to bolo mesto plodné, preto obetoval svoje pokolenie, aby zem bola úrodná, aby bolo všetkého hojnosť.

Boli to však márne obeť, ako priznávajú muži...lebo voda je zlá a zem i ľudia trpia neplodnosťou. To však mali zakladatelia mesta vedieť. Žiadna z pohanských obetí, ani obeť vlastných detí a v Biblii to

mali napísané, nezabezpečí istotu života. Budú to obeť zbytočné a hriešne a to, po čom túžili, sa nenaplní. Na jednej strane počujeme, ako je v meste dobre a na druhej vidíme, že chýba to najpodstatnejšie - zdravá voda.

Aj my môžeme povedať, že je naša krajina krásna, dobre sa nám v nej žije, máme dostatok jedla i pitia, televíziu a techniku, o akej sa našim predkom nesnívalo, i naše deti, ktoré v tomto čase už označujeme prívlastkom „zavináčové“, ako keby boli podľa pohanského zvyku zamurované pre blahobyť a prosperitu. Dokonca už poznáme aj pojem „evanjelium prosperity“, ale voda je aj u nás zlá, napadnutá silicovým kvetom a otrávená rozličnými chemickými látkami a zem nevydáva zdravú úrodu. To nie sú len choroby civilizácie a obraz tváre človeka s rúškou, ale to je evidentný strach a úzkosť zo zajtrajšieho dňa. Vybuodovali sme na svete civilizáciu, ktoré má síce dosť mäsa i chleba, ale s obavou ich požívame, či práve tieto nie sú napadnuté zhubnými vírusmi smrti. Možno sa niekto v duchu pousmeje, že to nie je to najpodstatnejšie, čo nás trápi, ale predsa ruka v ruke s týmto svedectvom je konštatovanie, že matky zápasia o právo na vlastné rozhodnutie o živote nenarodeného dieťaťa; rodičia nechcú brať ohľad na deti a nerozvádzať sa, deti sa odmietajú starať o svojich rodičov.

Veľmi mnoho si môžeme za peniaze zadovážiť, ale veľmi mnoho je i toho, čo je nekvalitné a neúčelné, čo je zdrojom propagandy a reklamy. Konštatovanie, že je to vec trhu a dopytu či ponuky sa možno naivne obmedzí na hospodársko-spoločenské potreby, ale je to v cirkevno-kresťanskom spoločenstve ináč?

Všimnime si, že muži v Jerichu povedali dobré i zlé. V meste sa dobre žije, ale máme zlú vodu. K životu tohto mesta pat-

rilo i päťdesiat prorockých žiakov, päťdesiat študentov teológie, možno by sme povedali dnes. V pohansky bezbožnom Jerichu. Ale v predchádzajúcom texte sme aj na týchto prorockých žiakoch mohli čítať sťažnosti a ponosy.

Keď sa za nich prorok hanbil pre ich tvrdohlavosť, ako zmätene a falošne zmýšľali o Božom Duchu. Realistické pomenovanie vecí je i pre nás veľmi dôležité. Ale: ako Pán vidí, hovoria muži. Priznávajú, že oni vidia sami seba, svoje mesto, svoju spoločnosť, svoju biedu, hriech, ale aj svoj úspech a snahu o všetko najlepšie. Ale ako to vidí Boží muž. Jemu totiž dáva veci vidieť Boh. Boh vedie jeho oči. A to je aj naša otázka. Ako nás vidíš, Bože? To znamená, nemýlime sa? Priznáš sa k našej práci? Vieme, že len Ty nás môžeš varovať, upozorniť, napomenúť, usmerniť. A posol Boží povedal: „prineste mi novú misu a položte do nej soľ.“

Keď mu ju priniesli, vyšiel k prameňu, vsypal doň soľ a povedal: „takto vraví Hospodin: Uzdravujem túto vodu. Nevzájde z nej viac smrtí.“

Sme ľuďmi a cirkvou Novej zmluvy. To, čo prorok prorokoval, sa skutočne stalo. Prišiel ten, čo sám seba označil za prameň živej vody, a nás poveril byť dobrou soľou zeme a svetlom sveta. Tou soľou, ktorá mala od nepamäti dezinfekčné, konzervačné a hojivé účinky. Ale musí si túto svoju podstatu zachovať. Ak soľ stratí chuť, čím ju osolíte?! Pýta sa Pán.

A ak cítime z dnešného Božieho slova priamu výzvu i k dňom, ktoré práve prežívame, skúsme sa opýtať spolu s obyvateľmi Jericha: prečo sme na to neprišli sami? Veď je to také jednoduché. Dezinfekcia, prevencia, opatrnosť, dokonca návod ako zvládať neúspech, byť stále in... toto je zameranie sveta. Koľko sme toho vymysleli a toto nám uniklo! Cirkev musí byť tiež

flexibilná, prispôsobivá, a nakoniec tak súčasne trhovávajú. Prečo sme na to neprišli?

Počúvajme ešte raz pozorne. Tu neuzdravuje prorok, ani soľ, ani nový projekt, ani odhodlanie. **Tu uzdravuje Hospodin.** Takto vraví Hospodin: Uzdravujem túto vodu.

To je Božia reč a Božia moc. Nepotrebujú lekára zdravia, ale chorí. A pre nás všetkých prišiel, obetoval sa a vstal z mŕtvych Boží Syn, ktorý povedal: "Ja a Otec jedno sme. Kto vidí mňa, vidí Otca..." To samozrejme nemôže urobiť nikto iný. Aby sme nezostali iba v minulosti, v jednom z príbehov a Božích divov cez proroka Elizea, ale práve naopak, aby sme vedeli, že sa to týka práve nás, našej spoločnosti, nášho sveta, našich chorôb ducha i tela, našej cirkvi a vôbec našej súčasnosti. A na záver počujeme potešiteľné: A tá voda

zostala zdravou až dodnes... To preto, že Boh je ten istý: včera, dnes i na veky.

Milí bratia a sestry. Možno to bolo niekoľko provokujúcich názorov či otázok. Niektorí si povie: málo konkrétne, alebo dosť spiatčovnícke oproti pohybom myslenia a nárokom, ktoré kladie doba. Nech už je to tak či onak, chceli sme len poukázať na to, že Boh je v Ježišovi Kristovi Prvý i Posledný, Začiatok i Koniec, Alfa i Omega, a je spouautorom i tejto chvíle v nádeji, že bude posunom nášho myslenia od vecí ktoré, už tradične zaberajú na takýchto stretnutiach najviac priestoru a času, teda hospodárskych, finančných, materiálnych a správnych a obrazne povedané popri prebývaní bude záujem o prameň vody prístiacej k večnému životu. Želám všetkým nám živú vodu nádeje v Kristu. Amen

Mgr. Darina Basariková

ÚLOHA PASTORA – FARÁŘE V CÍRKVI A MISII

(PŘEDNÁŠKA PRO EVS – SVIT 7.5.2003)

Jako dlouholetý pastor - farář evangelické církve na Těšínském Slezsku bych rád využil tuto příležitost a sdělil svým kolegům na Slovensku něco ze svých zkušeností v praktické službě, ze svého studia i ze svých postřehů ze života pastorů i evangelické církve na Těšínsku.

1. BIBLICKÁ ZVĚST URČUJE ÚLOHU I POSLÁNÍ PASTORA

Jan 21,15-19. „Šimone, synu Janův, **milujš mne víc než ti zde? ...Pas mé beránky!**“ Předpokladem kvalitní péče o svěřený sbor je především opravdová **láska pastora k Ježíši Kristu.**

Luk.22,24-27. „**Kdo je mezi vámi největší, buď jako poslední, a kdo je v čele, buď jako ten, který slouží...** Já jsem mezi vámi jako ten, který slouží.“ Posláním pastora není panování nad sborem, ale být vzorem v pokorné, horlivé a obětavé službě. **Táhnout sbor za sebou svoji obětavou službou.**

Sk.20,28. „**Dávejte pozor na sebe i na celé stádo, ve kterém si vás Duch svatý ustanovil za strážce, abyste byli pastýři Boží církve, kterou si Bůh získal krví vlastního Syna.**“ V praktické službě ve sboru **musí pastor především hlídat své vlastní srdce,** svůj vlastní vztah ke Kristu a pak s bázní Boží pečovat o sbor. Ryzí osobní život s Kristem je pro pastora rozhodující. Lidé totiž okamžitě poznají, zda pastor jen reprodukuje naučené vědomosti, anebo zvěstuje to, co sám s Kristem prožívá.

1.Petra 4,1-4. „**Starejte se jako pastýři o Boží stáde u vás, ne z donucení, ale dobro-**

volně, jak to Bůh žádá, ne z nízké zřístnosti, ale s horlivou ochotou, ne jako páni nad těmi, kdo jsou vám svěřeni, ale **buďte jim příkladem.**“ Horlivá ochota a osobní příklad je důležitým předpokladem požeňování pastýřské a kazatelské práce. **Jen skrze „hořící srdce“ pastora – kazatele – může Duch svatý zapálit posluchače ohněm víry, lásky a naděje.** Lukáš 24,32.

2. MODLITEBNÍ ZÁPAS JE BEZPODMÍNEČNĚ NUTNÝ!

Vidíme to u Pána Ježíše a u apoštolů.

Luk. 6,12 - Modlitební zápas o spolupracovníky.

Luk. 9,18+28 I rozhovory je třeba promodlit.

Luk.22,39-45 Duchovní zápas za záchranu člověka je nutný.

Luk. 11,1 – Učedníci se chtějí naučit modlit. I my se učíme zápasit v modlitbách.

Luk. 22,40-46 Pán Ježíš vyzývá učedníky k modlitbám a bdění.

Sk. 12,12 Jeruzalémský sbor se modlil ve dne i v noci.

Sk. 20,36 – Pavel kleká na kolena se všemi staršími sboru.

Sk. 21,5 - Pavel kleká na kolena na břehu se všemi, kdo ho vyprovodili.

Efez. 3,14 Pavel je pro nás vzorem modlitebního zápasu za sbor.

Pastor má jít příkladem v modlitebním zápase a má cílevědomě vést sbor k modlitebnímu životu, má učit lidi modlit se hlasitě a veřejně! Bez modlitebních kroužků ve sboru neexistuje duchovní život sboru.

3. BIBLE JE PRO PASTORA NORMA NORMANS

Pastor má respektovat **Písmo svaté jako knihu, která je inspirována Duchem svatým**, tedy knihu, která je Božím slovem a také jedinou normou pro jeho vlastní život, pro život všech křesťanů i pro učení církve. Vést

členy sboru ke každodennímu čtení a studiu Písma svatého, patří k nejdůležitějším úkolům. Pro každého křesťana je životně důležité osobní studium Písma svatého a jeho respektování v životě osobním, rodinném, sborovém, v mezi-lidských i v mezi-církevních vztazích. *„Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti.”* 2.Tim.3,16. *„Nikdy totiž nebylo vyřčeno proctví z lidské vůle, nýbrž z popudu Ducha svatého mluvili lidé, posláni od Boha.”* 2,Petra 1,21. *„Všecko, co je tam napsáno, byla napsáno k našemu poučení, abychom z trpělivosti a z povzbuzení, které nám dává Písmo, čerpali naději.”* Řím. 15,4.

4. JEŽÍŠ JE JEDINOU CESTOU SPÁSY

Ježíš praví: *„Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.”* Jan 14,6. Pastor **vede lidi k osobnímu životu s Kristem** – tedy k odvrácení od svévolného způsobu života, k osobnímu přijetí Ježíše jako Spasitele a Pána a pak k jeho následování. Pro život s Kristem se musí každý člověk osobně rozhodnout. Ke spasení nestačí formální příslušnost k církvi, ani aktivní účast na církevních obřadech, ale důvěrný osobní život s Kristem. Tuto skutečnost zcela jasně dosvědčuje Písmo svaté i dějiny křesťanské církve. Z toho vyplývá velmi důležité a trvalé poslání pastora: být hlavním iniciátorem evangelizace formálních i mrtvých členů sboru a všech nekřesťanů. Pastor má také usilovat, aby sbor byl školou nového života s Kristem. Je náležitě potřebné vychovávat věřící členy sboru ke svědecké službě, k evangelizační činnosti a k duchovní poradenské službě.

5. VŠEOBECNĚ KNĚŽSTVÍ VĚŘÍCÍCH PLATÍ PRO KAŽDÝ SBOR

Evangelický pastor má rovněž důležité poslání v **realizování biblického učení o**

všeobecném kněžství v praktickém životě sboru. Písmo svaté učí zcela jasně, že všichni znovuzrození křesťané jsou kněžími a mají se podílet na zvěstování evangelia. Apoštol Petr napsal: „*Vy však jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla.*“ 1.Petra 2,9. „*A učinil nás královským kněžstvem Boha, svého Otce.*“ Zj. 1,6. Další texty: 1.Petra 2,5. Zj.5,10. **To znamená, že každý věřící znovuzrozený křesťan je knězem – tedy prostředníkem mezi nevěřícím člověkem a svatým Bohem a zároveň zvěstovatelem Kristova evangelia.**

Proto Duch svatý dával a dává věřícím různá obdarování, která mají ve sboru využívat pro růst sboru. Tak tomu bylo v apoštolské době a má být i dnes. Jen tam, kde platí ve sboru všeobecné kněžství, mohou být uplatněny dary Ducha svatého, kterými byli věřící obdarováni.

Řím.12,6-8 „Máme rozličné dary podle milosti, která byla dána každému z nás: Kdo má dar prorockého slova, ať ho užívá v souhlase s vírou. Kdo má dar služby, ať slo-
uží. Kdo má dar učít, ať učí. Kdo dovede povzbuzovat, necht' povzbuzuje. Kdo rozdává, ať dává upřímně. Kdo stojí v čele, ať je horlivý. Kdo se stará o trpící, ať pomáhá s radostí.“

1.Kor. 12,4-11. „Každému je dán zvláštní projev Ducha ke společnému prospěchu. Jednomu je skrze Ducha dáno slovo moudrosti, druhému slovo poznání podle téhož Ducha, někomu zase víra v témž Duchu, někomu dar uzdravování v jednom a témž Duchu, někomu působení mocných činů, dalšímu zase proctví, jinému rozlišování duchů, někomu dar mluvit ve vytržení, jinému dar vykládat co to znamená.“

Efez 4,11-12 „A toto jsou jeho dary: jedny povolal za apoštoly, jiné za proroky, jiné za zvěstovatele evangelia, jiné za pastýře a učí-

tele, aby své vyvolené dokonale připravil k dílu služby – k budování Kristova těla.“

Biblické učení o všeobecném kněžství křesťanská církev v průběhu dějin velmi často zanedbávala nebo vědomě ignorovala.

Když ve starověku pominulo pronásledování křesťanů v prvních stoletích a církev byla uznána státem, začal v církvi postupný odklon od učení Písma svatého a zavádění různých pohanských prvků do života církve. Jedním z těchto prvků bylo ignorování biblického učení o všeobecném kněžství věřících a vytvoření **kněžského stavu jako zvláštní skupiny**, která má v církvi mimořádné postavení, které získává tak zvaným „svěcením“. Tehdy došlo k vytvoření „kněžské elity“, která koná službu prostředníka mezi Bohem a obyčejnými věřícími. Došlo dokonce k tomu, že takovému vysvěcenému knězi říkají obyčejní věřící „otče“, což je v naprostém rozporu s Ježíšovým učením. Mat.23,9.

Reformace se vrátila k biblickému učení o všeobecném kněžství všech věřících. Evangelické církve proto nemají vysvěcené kněze, ale **ordinované** kazatele, pastory, které církve pověřuje pastýřskými úkoly. V evangelických církvích má proto platit biblické a reformační učení o všeobecném kněžství věřících. Žel, i v evangelické církvi bylo toto učení často jen na papíře a v praxi si kazatelé – pastoři počínali jakoby byli něco víc, než jiní věřící.

V současné době je velmi smutnou skutečností, že někteří evangeličtí pastoři v některých zemích mají zcela viditelnou snahu dělat ze sebe „kněžskou elitu“ ve své církvi, jakousi kastu „duchovních“ nebo „kněží“, jako rozhodující skupinu v církvi, podobně jak je tomu v církvi římsko-katolické. Je hluboce zarmucující skutečností, že se to děje nyní i na Těšínsku. Do-
svědčuje to v poslední době velmi viditelná snaha některých pastorů přizpůsobit

se katolickým kněžím a dávat veřejnosti najevo, že oni také patří ke „kněžské elitě“, protože nosí na krku „kolárek“, stejně jako římsko-katoličtí kněží. Chtějí se veřejně a velmi viditelně oddělit od ostatních věřících a ukázat, že patří ke kastě „duchovních“ nebo „kněží“, že tedy nejsou obyčejnými věřícími. Je to u evangelických pastorů projev nebývalé pýchy i praktické popření biblického a reformačního učení o všeobecném kněžství. Právě kvůli těmto scestným tendencím některých evangelických kazatelů je naléhavě potřebné, abychom důrazně připomínali, že **všichni znovuzrození křesťané** jsou „kněžími“ a „duchovními“ a neexistuje mezi znovuzrozenými křesťany žádná „zvláštní kněžská elita“.

6. ZODPOVĚDNOST ZA NAPLNĚNÍ JEŽÍŠOVA MISIJNÍHO PŘÍKAZU

nesou všichni křesťané, včetně pastorů. Ježíšův příkaz zní jasně: „*Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky.*“ Mat. 28,19-20. „*Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření.*“ Mar. 16,15. „*Budete mi svědky v Jeruzalémě, Samařsku a až na sám konec země.*“ Sk.1,8. I naše církve nesou zodpovědnost za misijní dílo ve světě. V pokoře přiznáváme, že naše církve i my osobně máme vůči jiným národům veliký duchovní dluh. Je tedy úkolem pastorů, aby vedli sbory k misijní zodpovědnosti. I my pastoři můžeme dělat mnoho pro misijní dílo. Můžeme pravidelně seznamovat sbory se skutečností na misijním poli, mobilizovat sbory k modlitební horlivosti, můžeme organizovat finanční sbírky a posílat na misijní projekty, můžeme vést mladou generaci k vědomí, že ji Pán církve povolává k misijnímu dílu.

Naším posláním je vychovávat členy sboru k nesení spoluzodpovědnosti za stav misijního díla ve světě. Učení Ježíše

Krista (evangelium) je v současné době přeloženo do 2.236 jazyků a do dalších 1000 jazyků je nyní překládáno. Viklefova misie chce do roku 2025 začít s překladem evangelia do všech jazyků světa, tedy do dalších 3000 jazyků. Měli bychom toto dílo podporovat s maximálním úsilím. Celkově je na zemi kolem 6800 jazyků.

7. PASTOŘI MAJÍ ROVNĚŽ ÚKOL BDÍT A NEPŘIZPUSOBOVAT SE SVĚTU!

Řím.12,2: „*A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé.*“

Ve starověku i středověku to byli právě „kněží“, kteří vedli církve na scestí. Pod vlivem pohanského prostředí světa vymýšleli dogmata, která jsou v naprostém rozporu s Písmem svatým. K těmto bludům pak vedli své posluchače. Proto Pán Bůh daroval církvi před-reformátory a reformátory, kteří obrátili zřetel na Písmo svaté a volali církve, aby se vrátila k Písmu, k učení a k životu podle Boží normy i k upřímnému následování Ježíše Krista. Je také pozoruhodné, že největším odpůrcem reformace byla kněžská elita, která se přizpůsobila světu.

V době ortodoxie to byli evangeličtí kazatelé, kteří vedli lid k formálnímu vyznávání reformačního učení, ale úplně zanedbali osobní život s Kristem i praktické následování Krista. Proto Pán Bůh poslal církvi své svědky, kazatele Filipa Jakuba Spenera a A.H. Francke, kteří ukázali, že formální vyznávání církevního učení bez opravdového následování Krista nemá žádnou cenu. Vzniklo silné hnutí za opravdovou zbožnost každého evangelíka, které dostalo jméno pietismus. Pietismus znamenal skutečné duchovní oživení milionů evangelíků. Opravdová pietistická zbožnost měla však největší nepřátele

v evangelických farářích, kteří se přizpůsobili světu, s Kristem nežili ani ho nenásledovali.

Smutným příkladem této skutečnosti je období, které prožívali evangelíci na Těšínsku v letech 1709 až 1730, kdy se evangeličtí faráři Hentschel a Schmidt spojili s jezuitou a habsburskými úředníky, aby zničili požehnané duchovní probuzení, které Pán Bůh daroval skrze pietistické kazatele a učitele v Těšíně. K veliké škodě církve zvítězil tehdy komplot ortodoxních evangelických farářů s jezuitou a nejlepším duchovním pracovníkem sboru – pastoři Jan Muthmann, Steinmetz, Sassadius, a učitelé Sarganek a Jerichovius museli k veliké škodě evangelického lidu opustit Těšínsko.

Pak přišlo období teologického liberalismu. Teologové neuznávali, že Písmo svaté je Bohem inspirovanou knihou. Učili, že Bible je lidskou knihou, která vznikla ve své době lidským úsilím, a proto její učení není třeba brát vážně. I evangeličtí faráři studovali na liberálních fakultách. Kázali pak to, co se naučili ve školách. Úplně se přizpůsobili světu. Bible se stala zapomenutou knihou a lid žil bez Boha na světě. Církev na Těšínsku se přizpůsobovala světu, organizovala církevní bály, plesy a různé tancovačky. V každodenní praxi se evangelíci řídili nejrůznějšími pověrami i okultními praktikami jako jsou horoskopy, zaříkávání a věštění. V evangelických kalendářích byla tištěna znamení zvěrokruhu a evangelíci pevně věřili, že jejich život je stále pod vlivem znamení, ve kterém se narodili. Když Pán Bůh daroval na počátku 20. století probuzení na Těšínsku skrze faráře Pindora, stal se největším nepřitelem probuzení v církvi liberální teologie a superintendent církve Dr. Hasse.

Kazatelé – pastoři - faráři byli vždy duchovními pastýři církve. Když žili s Kristem a podle Písma svatého, byli pro církev

požehnaním. Když se přizpůsobovali světu a žili bez Krista, pak vedli lid jen k formální zbožnosti, a byli příčinou duchovní mrtvoty církve. I v době totality, kdy stál v čele probuzeneckého misijního hnutí ve Slezské evangelické církvi pastor Vladislav Santarius, byli největšímu protivníky tohoto hnutí faráři, kteří se přizpůsobili světu, spojili s komunistickou vrchností a snažili se toto hnutí potlačit.

NEBEZPEČÍ, KTERÁ HROZÍ PASTORŮM I VE 21. STOLETÍ

- Pocit nadřazenosti nad ostatními členy církve.
- Snaha vládnout, přikazovat a poroučet.
- Teologický liberalismus -nepodřizování vlastního nitra Božímu slovu.
- Udržování církevního provozu, vykonávání jen církevních obřadů.
- Pohodlí, lhovost a zanedbávání duchovního života sboru.

Na počátku 21. století jsou v evangelických církvích pastoři a kazatelé, kteří Krista celým srdcem milují, následují a zvěstují. Díky Bohu za ně. Kež by jich přibývalo. Žel, jsou však v této době také kazatelé, kteří jsou pod vlivem liberální teologie. Neberou vážně Písmo svaté jako jedinou normu svého života i závaznou normu pro učení církve a následování Krista. Ani se už nedivíme, že se snaží vnašet do života církve nebiblické a nereformační prvky a mají tendenci přizpůsobit se světu a zpohanštělé a zesvětáčtělé části církve, která je od Písma svatého na hony vzdálená. Někteří evangeličtí faráři dnes také vědomě zamlčují, že existují veliké rozdíly v učení mezi římskou a evangelickou církví. O rozdílech v učení nechtějí mluvit, jakoby tyto rozdíly v učení nebyly důležité. Stále se opakuje fráze o „jednotě v rozmanitosti“ a prosazuje heslo „Láska sjednocuje, učení rozděluje.“ Záležitost

pravdy – cirkevného učení - je stavěna stranou jako nepodstatná pro současnou situaci křesťanství. Kristovy důrazy na pravdu se vědomě opomíjejí. „*Zůstanete-li v mém slovu, jste opravdu mými učedníky. Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými.*“ Jan 8,31-32. „*Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.*“ Jan 18,37. Propagátoři „jednoty v rozmanitosti“ zamlčují, že římská církev má mnohem víc nebiblického a proti-biblického učení než Svědkové Jehovovi. **Jako následovníci Ježíše Krista chceme milovat všechny lidi podle slov Krista z Lukášova evangelia 6,27-28, avšak duchovní společenství a duchovní jednotu můžeme prožívat jen s těmi, kteří trvají v pravdě Kristova učení.**

ZÁVĚR:

Být svědkem Ježíše Krista je to nejvznešenější poslání. Nežije-li však pastor osobně s Kristem, pak je hrobařem sboru. Žije-li s Kristem, je pro sbor nástrojem Božího požehnání. Pro každého pastora platí slova, která napsal Pavel Timoteovi:

„*Cílem našeho vyučování je láska z čistého srdce, z dobrého svědomí a z upřímné víry.*“

1.T.1,5 „*Buď vzorem v řeči, v chování, v lásce, ve víře, v čistotě...Ujmi se předčítání, kázání, vyučování. Nezanedbávej svůj dar, který ti byl dán podle prorockého pokynu...Na to mysl, v tom žij, aby tvůj pokrok byl všem patrný. Dávej pozor na své jednání i na své učení. Buď v tom vytrvalý. Tak posloužíš ke spase ní nejen sobě, ale i svým posluchačům.*“

1.Tim.4,12-16 Mgr. Stanislav Kaczmarczyk
(autor je farářom ČCE v Českom Těšíně)

TIEŇ PREZRÁDZA MNOHO

MILÉ KOLEGYNE, MILÍ KOLEGOVIA,

po horúcom lete vás srdečne pozdravujem na prahu krásnej jesene. Máme za sebou stretnutie Výboru ZED s predsedami ZED jednotlivých seniorátov. Bolo to veľmi milé a potrebné stretnutie. Týmto smerom chceme pokračovať aj do budúcnosti.

Za nami je aj Valné zhromaždenie ZED v Liptovskom Mikuláši. Nebudem sa o ňom obšírnejšie vyjadrovať. Správa predsedu ZED je uverejnená v tomto čísle Melanchtona. Za zmienku stojí, že napriek návrhu vypustiť zo správy časti o abdikácii, Valné zhromaždenie sa s výzvou k abdikácii stotožnilo a valnou väčšinou prijalo túto správu v plnom znení. Na VZ zaznel z úst gen. biskupa aj návrh na transformáciu ZED na účelové zariadenie ECAV. Som rád, že ste pochopili, že ak má ZED plniť svoje poslanie, musí byť nezávislé od tých, s ktorými chce viesť dialóg. Návrh skončil tiež fiaskom. Nebol to posledný pokus zlikvidovať ZED v súčasnej podobe, dostať ho pod kontrolu a možnosť riadenia a manipulovania.

Ďalším miestom, kde mal byť ZED zlikvidovaný, bola tohtoročná Synoda ECAV. Napriek tomu, že Synoda prijala iné hrozné uznesenia, ZED i tu prežilo, a opätovný návrh na transformáciu ZED a vylúčenie predsedu a podpredsedov ZED, ako aj predsedov ZED seniorátov z grémií ECAV neprešiel kvôli tomu, že predkladatelia nedomysleli, že zasahujú do ústavy a návrh nedali v dostatočnom časovom predstihu. Preto boli nútení ho stiahnuť! Chcem poďakovať za veľmi statočné postoje a dištancovanie sa od

týchto pokusov. Zvlášť myslím na prehlásenie jedného nášho člena, ktorý bol v predsedníctve Synody a ktorý sa od týchto snáh verejne dištancoval.

Na stole už máte materiály zo Synody. Iste ste si všimli, že napriek tomu, že sme si pred Bohom všetci rovní, v ECAV sme rovní a rovnejší. Najnovšia zmena Zákona o disciplinárnom konaní umožňuje osemčlennej skupine odvolať z funkcie farára resp. farára, ak napr. naruša bratsko-sesterské vzťahy alebo ohovára vedenie, bez toho, aby bol riadne odsúdený, mal právo obhajoby a odvolania sa. (Poznámka na okraj: Lojzovi nazývanému Čistič, skrátili doživotný trest a údajne bude prepustený na slobodu preto, lebo súd porušil jeho práva obhajoby...) V tomto prípade dokonca nie je zaujímavý a potrebný ani názor cirkevného zboru, ktorý si farára zvolil. Tí, ktorí na Synode hlasovali za tento zákon, si pravdepodobne neuvedomili, že vytvárajú skupinu nedotknuteľných, ktorých v súčasnom právnom chaose nikto nemôže odvolať. Aká to rovnosť v právach a povinnostiach? Našťastie v štáte, v ktorom žijeme, ktorý si nehovorí zatiaľ ani kresťanský ani evanjelický, tam sme už ďalej, a rovnosť pred zákonom zabezpečuje Ústava SR. Rád by som touto cestou upozornil iniciátora resp. iniciátorov tohto, veľmi rýchleho zákona, (utajený pred GP, ušetrený širokej diskusie), či si uvedomili, že konali v rozpore so základnými ľudskými právami a tým je aj právo rovnosti pred zákonom. Cirkvi na rôznych miestach Zeme bojujú za ľudské práva. Vedenie našej demokratickej ECAV má potrebu ich pošlapávať.

Nekomentujem už pozastavenie Cirkevných súdov vo veciach disciplinárnych, potom, ako malo byť prvé pojednávanie Generálneho súdu ECAV vo veci podania žaloby na gen. biskupa a gen. dozorcú.

V auguste sme si pripomenuli 35.výročie vpádu vojsk Varšavskej zmluvy na

územie bývalého Československa. Tisíce tankov, vyše polmiliónová okupačná armáda, zabití civilisti, hrozná atmosféra. To všetko len preto, že hrozila sloboda, koniec bezprávia, lži, násilia a strachu. Moskva sa zľakla, že nádych slobody v tzv. Pražskej jari prejde do slobodného dýchania celého sovietskeho bloku. Žiaľ, museli sme čakať až do roku 1989, ale večnosť so Sovietskym zväzom sa nekonala. Nepomohlo ani pranie mozgov cez propagandu, ani izolácia od normálneho sveta, ani výroba strachu cez KGB, políciu a armádu. Vďaka Bohu, to všetko je už za nami, a vy mladší len s nepochopením krútite hlavami, načo to ešte spomínať. Žiaľ, nie je to ešte za nami. Vždy sa nájdu ľudia, ktorí budú chcieť ohrozovať našu slobodu a ľudia, ktorí ju ohrozujú. Ľudia, ktorí si nedokážu predstaviť komunikáciu rovný s rovným. Ľudia, ktorí vyrábajú strach ako prostriedok svojej moci.

Vás mladších chcem poprosiť, aby ste mali pochopenie pre korene našej ECAV. Ak chceme nájsť príčiny súčasného stavu, je potrebné zalistovať v dávnejšej i nedávnej minulosti. Chcem poďakovať bratovi Proksovi za dejiny ZED Od Hurbana ku Struhárikovi. Pre mňa osobne je zdrojom závažných informácií. Štúdium na teologickej fakulte som začal v roku 1981. ECAV bola v tejto dobe v mojich očiach druhou najservilnejšou voči Moskve a komunistickej ideológii a praxi. Až pri čítaní publikácie brata Proksu som sa dozvedel, že sa našli farári, naši kolegovia, ktorí hneď, už v roku 1948, protestovali, ktorí sa postavili proti likvidačnému zákonu o materiálnom zabezpečení cirkvi štátom (rozumej, ateistický štát si zaumienil materiálne, teda finančne zabezpečovať cirkvi). Tí, ktorí boli svedomím ECAV, skončili vo väzení, následne vo výrobe, mimo kňazskú službu, izolovaní. Človeku mohol uškodiť kontakt

s nimi. Osočovaní ešte aj v období uvoľnenia, v Jari 1968. V spoločnosti nastala tzv. normalizácia. Nastala aj v ECAV. V spoločnosti nikto z tých, ktorí šíрили strach a bezprávie nebol zbraný na zodpovednosť. Vládnu, podnikajú, smejú sa. A čo v ECAV? Vidíte na vlastné oči....

Hospodin skazí každého, kto kazí Jeho dielo. Vyzývam Vás do radostnej slobody

dietok božích. Fandíme odvážnemu: Dávidovi, Danielovi, Eliášovi. Nie len o nich vyučujme iných, ale prosíme o Ducha, ktorého na nich Hospodin zosiela. Máme jedinečnú šancu. Niektoré príležitosti sa neopakujú. Verím, že naša ECAV je časťou Cirkvi Pána Ježiša Krista a On má s ňou ešte svoje plány.

Ján Meňky

PODOBNOŠŤ VÔBEC NIE NÁHODNÁ

V archíve ZED-u sa nachádza niekoľko zaujímavých dokumentov z minulosti, ktoré sú podľa nášho úsudku aj dnes po rokoch až zarážajúco aktuálne a pôsobia dojemom, ako by boli napísané a povedané dnes do našej situácie. Jedným z takýchto dokumentov je zápisnica s prílohami, kto-

rá bola napísaná na zakladajúcom Valnom zhromaždení ZED, ktoré sa konalo v dňoch 12. a 13. februára 1990 v Piešťanoch.

Pôvodne bola predstava najmä nášho predsedu, žeby sme z tejto zápisnice a správ urobili „výcuc“, ktorý by sme zverejnili v Melachthone, ale tie kázne a správy sú tak zaujímavé, že by bola škoda keby ste sa s nimi postupne neoboznámili. V tomto čísle Vám ponúkame „Úvodnú reč“ ktorú predniesol br. Daniel Veselý, prvý predseda ZED-u.

DANIEL VESELÝ:

ÚVODNÁ REČ

Z milosti Božej nám svitla možnosť oživenia. „Hospodin počul túžbu pokorných, prislúžil právo ubitému, aby pozemský človek už viac nestrašil.“ Stretávame sa tu v tomto meste, aby sme obnovili, čo bolo zabudnuté, a preto si pripomeňme, čo nám voľakedy bolo dobré a zostalo vzácné i hodné oživenia. Tak ako pre rozmach reformácie v 16. a 17. stor. boli príznačné bratstvá, ktoré v protireformácii zanikli a už nikdy neboli obnovené v pôvodnej sile, tak pre obdobie po tolerančnom patente stali sa charakteristickými vnútor-nomisijné a pastorálne konferencie. Boli to pôvodne v jednotlivých seniorátoch pastorálne porady bratských spoločenstiev o praktických časových otázkach, ktoré sa starali o duchovný rast a vzdelanostnú úroveň svojich údov. Na ich pôde povstali známe evanjelické literárne spoločnosti (Rimavská, malohontská, banská...), potom biskupi Jozeffy, Seberíni a Stromský v roku 1845 založili Výbor pre obstarávanie kníh k náboženskému vzdelávaniu cirkve evanj. Slovenskej v Uhorsku. Ale až v období po revolúcii v roku 1848 J.M. Hurban napojený na wichernovské vnútor-nomisijné hnutie v Nemecku chcel založiť VM spolok v Hlbokom 8.sept. 1865. Vrchnosť mu však vtedy spolok nepovolila. Potom až v roku 1871 zvolal do Lubiny kňazskú konferenciu nitrianskeho seniorátu, aby tam súčasne aj reagoval na vtedy založený protikonfesionálny maďarizačný modernistický „Uhorský protestantský spolok“ (1871-1890). Bola to duchovná bieda a národnostný útlak, čo vyvolalo vznik stavovského spolku evanj. farárov. Biskupi boli zavalení administratívnou úradníckou prácou a nemali času na to, aby boli pastiermi pastierov.

Veľmi pomaly a ťažko s mnohými prekážkami, neprajnosťou sa rodil všeobecný VM spolok. Keď neuspel projekt Tranovský spolok pre VM, podarilo sa na základe kupeckého zákona Jurajovi Janoškovi r. 1898 v Lipt. Sv. Mikuláši založiť Tranoscus ako vydávateľský a kníhkupecký úč. spolok. V nasledujúcom roku zvolal 1. VM Konferenciu do Modry na 20. sept. 1899 Pavel Zoch. Bol to začiatok voľného združenia, ktoré si predsavzalo poriadať každoročné VM slávnosti v zboroch a pastorálne porady farárov. Za predsedníctva Jána Mocku, Jána Fábryho, Michala Bodického, Jána Palica, Júliusa Dérrera rozvinuli svoju činnosť, ktorej plodmi boli naše sirotince (Modra 1905, Lipt. Mikuláš 1917), starobince, jasle, misia medzi pohanmi s Kornelom Halátom, jednotný bohoslužobný poriadok pukanský z roku 1911 a iné požehnané diela i spolky.

Po prvej svetovej vojne pri všeobecnom stavovskom organizovaní sa aj našich evanj. farárov ich biedne hmotné pomery a potreba hájiť svoje záujmy prinútila organizovať sa do spolku evanj. kňazov (SPEVAK), ktorého prvé stanov vypracovali v roku 1921 Marin Rázus, Ján Drobny, Ján Lichner. Ovocím ich duchovnovzdelávateľnej práce bolo založenie slov. evanj. diakónie v roku 1929–31 v Lipt. Mikuláši. Zhromaždenia mávali v rámci gen. konventov. V roku 1923 bol pri SPEVAK-u utvorený aj podporný fond sociálneho charakteru a pomocný fond na podporovanie školského vzdelávania farárskych detí. SPEVAK vstúpil do Zväzu čs. štátnych verejných a súkromných zamestnancov (*neuveriteľné a hodné povšimnutia, farári vstúpili do odborovej centrály pozn. red.*) a pripojil sa k medzinárodnej Luteránskej konferencii.

Na 39. a 1. povojnej konferencii v Brezne 10. a 11. sept. 1946 za účasti 265

členov došlo k zlúčeniu vnútornomisijnej a pastorálnej konferencie (*ďalej VVMaP konferencie*) so SPEVAKom. Ich činnosť však nemala dlhej perspektívy. Posledná konferencia bola práve tu v Piešťanoch 28. a 29. sept. 1949 za účasti 172 farárov a 54 manželiek. Práve tu došlo ku jednomyseľnému schváleniu prejavu – manifestu, v ktorom sa v 16. bodoch zdôvodňuje stanovisko proti chystanému štátnemu zákonu o hospodárskom zabezpečení cirkvi. Štátna vrchnosť to vtedy kvalifikovala ako čin nepriateľskej propagandy a prejav nedôvery voči štátu. Do nemilosti upadol predseda konferencie Július Dérer a biskup Fedor Ruppeltdt, ktorí boli časom pozbavení úradov. Na nasledujúcej konferencii v Komárne 25.sept. 1950 bol zriadený ÚSEK (Ústredie slov. evanj. kňazov). Nový gen. tajomník cirkvi Ján Chabada referoval o tom, že sa chystá zriadenie Ústredného úradu evanj. cirkvi s tretím vedúcim biskupom a do konca roka má byť zvolaná synoda. Ján Štrba vyhlásil, že treba nájsť syntézu medzi kresťanstvom a marxizmom. Prítomní boli predstavitelia SLOVÚCu (*komunistického orgánu, na kontrolu cirkvi, pozn. red.*) Malíček a Kedro. Predsedom sa stal Ivan Kolesár a tajomníkom J. Štrba. Pri tejto príležitosti si kňazi prezreli kazematy komárňanskej pevnosti, kde trpeli naši vyznávači evanjelia za Leopolda I.

ÚSEK metódami aparátneho manipulovania uskutočňoval triedny boj medzi kňazmi. Rozdelil ich kádrovaním na pokrokových, spoľahlivých a reakčných, nespoľahlivých, protištátnych. Zrodila sa vzájomná nedôvera až udavačstvo so všetkými tragickými dôsledkami. Uprednostňovali sa manifestácie za mier, rezolúcie na podporu vládnej a straníckej politiky. Dostali sme sa na scestie. Keď sa na jar v roku 1968 zabýskalo na lepšie časy, nastalo aj v cirkvi

precitnutie. Po porade na chate br. farára Mateja Taslera na Čertovici 17. 4. 1968 vznikla tzv. obrodná skupina, ktorá si na čelo postavila jediného žijúceho vtedy funkcionára bývalej VVMaP konferencie Pavla Hronca a rozhodla sa zvolať všeobecnú konferenciu. Vplyvom okolností sa za spoluzvolávateľa pridal aj vtedajší predseda ÚSEKu Pavel Pališín a spoločne zvolali konferenciu do Turčianskych Teplíc na 2. a 3. mája 1968. Jediným výsledkom, okrem prejavov dovtedy umlčaných bratov, bolo rozpustenie ÚSEKu a navrhnutie nového Združenia evanjelických duchovných - ZED. Prípravný výbor ZED zahájil prácu, vypracoval štatút, ktorý gen. presbyterium schválilo 20. 11.1968 v bode 2 zápisnice. Nastávajúce obdobie normalizačného procesu však zvrátilo celý obrodný vývoj do starých koľají. Najdlhšie zápasila o nápravu a oddeformovanie Skupina postihnutých, v ktorej bolo vtedy 36 bývalých zálarovných a 58 zbavených štátneho súhlasu. Na stretnutí vedenia cirkvi s postihnutými vo Zvolene dňa 11.2.1969 bolo ešte jednomyseľne formulované vyhlásenie, že v päťdesiatych rokoch sa do vedúcich funkcií v našej cirkvi dostali mužovia prednostne sledujúci sebauplatnenie.

Nové vedenie však jednostranne prerušilo dialóg a Turčianske Teplice so všetkými snahami po náprave vyhlásilo za prejav nátlakových skupín (*už vieme odkiaľ terminológia, ktorá je aj dnes v cirkvi aktuálna, poznámka redakcie*). Generálne presbyterstvo 2.12.1969 vyhlásilo činnosť prípravného výboru ZED za skončenú a vymenovalo komisiu, ktorá ani nezačala pracovať. Tak zhasli nádeje na obrodu našej cirkvi vyvolané klamným úsvitom v roku 1968, zadržnuté cudzím vojenským vpádom.

Stalo sa, že pri jednom osobnom rozhovore mi p. gen. biskup povedal: Stav a vzťahy medzi našimi farármi sú veľmi zlé.

Opýtal sa ma: Čo by sme mali robiť? Odpovedal som mu: Obnovte vnútornomisijnú a pastorálnu konferenciu. Na to mi on odpovedal: Keď som o tom hovoril na ministerstve, tak mi povedali: ÚSEK sme potrebovali, keď sme mali slabých biskupov, ale vy ste silný biskup. Tým bola vec odbavená. Ani gen. konvent nedal odpoveď na túto predloženú otázku (5.11.81). Napriek tomu, že Cirkevná ústava predpisuje členstvo predsedu kňazského spolku v gen. presbytériu, vedenie cirkvi to nepotrebovalo.

17. november 1989 v Prahe priniesol zvrät a predel novej doby. Skončilo sa vyše 40-ročné panstvo jednej politickej strany a jej prísluhovačov. Ako Izrael po 40-ročnom putovaní ocitli sme sa v novej zemi po dlhom pochode púšťou. Za tých štyridsať rokov na púšti musela vymrieť generácia reptajúcich proti Božiemu vedeniu. Novej príležitosti a nových možností sa malo dostať novým ľuďom. Preto my pokorne ďakujeme Pánu Bohu, že sme na tej púšti nezahynuli, že sme nepodľahli ani páľave slnka vo dne, ani mrazivému chladu v noci. Ale dostáva sa nám novej príležitosti pracovať na obnove a výstavbe zborených hradieb Jeruzalema. Ako tí, čo sa vrátili z Babylóna, začíname tak v rozpomienke na Božie zaslúbenia, že On ostatky zachráni, trstinu nalomenú nedolomí a knôť tlejúci neuhasí.

Z milosti Božej sme akoby prekročili prúdy Jordánu. Ale sú pred nami ešte pevnosti temných síl, v ktorých si mnohí chcú hovieť v zabývanom a nepoctivo nadobudnutom pohodlí, nemajúc pochopenia ani len súcitu pre tých, ktorých aj ich príčine-

ním vo vlastnej zemi, vo vlastnom dome urobili cudzincami. Preto chceme venovať spomienku tým, ktorí prinášajú obete, nedožili sa úsvitu našej slobody. Aj oni sa usilovali o viacej možností a o väčší priestor pre prácu na roli kráľovstva Božieho.

Nezná revolúcia odkliala aj nám dvere

slobody, ktoré sa nám zdali byť zamknuté za 7 zámkami. Treba povedať, že to bola VPN v cirkvi, ktorú sme založili 12.12.89 v Ružomberku, ktorá si dala za cieľ pokánie a obnovu cirkvi, skompromitovanú jej vedením. Vtedy, keď vedenie cirkvi vo svojej nechápanosti nevedelo sa orientovať na odpútanie od zlej minulosti, žiadali sme rozhovor a hľadali možnosti v pro-

spech pozitívneho zaktivizovania cirkevného života. Verní odkazu tých, ktorí nemohli uskutočniť obrodu našej cirkvi a nemohli završiť započaté dielo založenia ZEDu sme na zasadnutí VPN rozhodli venovať sa uskutočneniu tejto konferencie a valného zhromaždenia. Teda nie z vlastnej vôle, ale na základe odkazu posledných funkcionárov SPEVAKa a VVMaP konferencie, poverení VPN sme pristúpili ku vybavovaniu úradných záležitostí pre túto našu príležitosť, aby bol ZED úradne zaregistrovaný.

Za miesto tejto konferencie sme zvolili toto mesto Piešťany preto, lebo tu bola posledná slobodná VVMaP konferencia. Tu, kde sa skončila naša sloboda vtedy odvážnym vyznávaním tvárou tvár nebezpečenstvu, tu nech sa obnovíme v pokánie a v bratskom zmierení.

K tomu nech nám Pán Boh pomáha!

PRETO CHCEME VENOVÁŤ SPOMIENKU TÝM, KTORÍ PRINÁŠAJÚC OBETE, NEDOŽILI SA ÚSVITU NAŠEJ SLOBODY. AJ ONI SA USILOVALI O VIACEJ MOŽNOSTÍ A O VÄČŠÍ PRIESTOR PRE PRÁCU NA ROLI KRÁĽOVSTVA BOŽIEHO.

STRUČNÁ ŽIVOTNÁ PÚŤ D. ANIELA V. ESELÉHO

Sú osoby, ktoré svojou priamostou, vernosťou a odvahou nútia nás zvažovať vlastné vyznanie aj službu.

Jedným z takých bol vo svojom čase aj brat ThDr. Daniel Štefan Veselý (1929-2000). Keďže po obnovení farárskeho združenia v r. 1990 sa stal jeho prvým predsedom v slobodnej dobe a preto, že myšlienky jeho príhovoru boli nadčasové a zvláštne sa nás aj dnes dotýkajú, bude dobré, ak si aspoň v skratke priblížime jeho zemské putovanie:

Narodil sa 26. decembra 1929 v Turčianskom Svätom Martine rodičom Štefanovi a Emílii rod. Sopóciovej.

Základné vzdelanie nadobudol na evanjelickej ľudovej škole v Martine a v r. 1949 zmaturoval na štátnom gymnáziu v Martine. Potom začal študovať na Slovenskej evanjelickej bohosloveckej fakulte v Bratislave.

V roku 1952 bol na zasadnutí Fakultnej rady zo štúdia vylúčený a zaistený. Následne bol vyšetrovaný a odsúdený Štátnym súdom na tri roky straty slobody pre spoliehanie sa a nepriateľstvo proti republike.

Po prepustení pracoval ako robotník. Do manželstva s Ľudmilou rod. Plesníkovou (1931), vtedajšou seniorátnou kaplánkou v Tisovci, vstúpil v decembri 1957. Pán Boh im požehnal 4 dcéry – Lýdiu, Danielu, Katarínu a Evu.

Od novembra 1954 pracoval ako bibliografický pracovník v oddelení súčasnej

národnej časopiseckej bibliografie v Matici Slovenskej v Martine, ale z ideologických dôvodov bol prepustený. Od 1. apríla 1960 pracoval na Štátnych majetkoch v Rajci ako traktorista – kombajnista.

V r. 1964 najvyšší súd v Prahe zrušil pôvodný rozsudok bratislavského súdu a on mohol dokončiť svoje prerušené štúdiá na SEBF v Bratislave. Ordinovaný bol dňa 23. júla 1967 v Žiline.

Za kaplána bol ustanovený v cirkevnom zbore v Žiline a od 1. decembra 1967 bol menovaný za námestného farára do Šváboviec.

V novembri 1989 sa angažoval v hnutí Verejnosť proti násiliu (VPN) okresu Poprad, ako aj vo VPN v cirkvi. Vo februári 1990 sa zúčastnil na obnove vnútromisijného pastorálneho spolku Združenia evanjelických duchovných (ZED), kde bol zvolený za jeho predsedu. Tejto funkcii sa vzdal v r. 1995.

Od decembra 1991 do r. 1998 zastával funkciu duchovného – spirituála, ktorú vytvorila cirkev v rámci Evanjelickej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského.

Po rigorózných skúškach a predložení dizertačnej práce "Počiatky reformácie na Spiši do r. 1600", bol 31. januára 1994 promovovaný na doktora teológie. Habilitoval sa 1. septembra 1996 na základe práce "Eliáš Láni, život a dielo". Dňa 1. septembra 1998 bol menovaný za vedúceho katedry cirkevných dejín na EBF UK.

Posledné povolanie prijal od Pána života i smrti dňa 21. septembra 2003.

Aj keď názorovo sme rozdielni a nesúhlasili sme so všetkým ani s bratom Veseľým, predseda zostal svojím zápasom za čistotu učenia a vyznávania jedným zo symbolom neoblomnosti a ráznosti.

Bolo by dobré, keby sme mu nevenovali iba tichú nostalgickú spomienku, ale keby bol pre nás výzvou k uvažovaniu, aký zápas vo viere vedieme dnes my...

“... koho dar nezvedie, hrozba neskloní: tomu moja pieseň slávou zazvoní.”

redakčne spracoval JaMa

VZ ZED – OBZRETIE

V dňoch 16.–17. júna 2003 sa konalo v Liptovskom Mikuláši Valné zhromaždenie Združenia evanjelických duchovných (ZED).

Valné zhromaždenie pozdravili zástupcovia Spolku evanjelických kazateľov Českobratskej cirkvi evanjelickej z Českej republiky Miroslav Pfann – predseda a Jan Plecháček a zástupcovia farárov zo Srbska a Čiernej Hory Vladimír Grňa a Vladimír Obšust.

V prvý deň stretnutia – dopoludnia – odzneli prednášky na tému Duch a štruktúra. Zámerom bolo vypočuť si, nakoľko zmena štruktúry cirkvi môže, či nemôže napomôcť duchovnému životu cirkvi. Vzhľadom na to, že zástupcovia Rímsko-katolíckej ako aj Pravoslávnej cirkvi odmietli účasť, bol pohľad zúžený iba na protestantské chápania. Referátmi poslúžili: br. Klátik Miloš – ECAV, Dušan Uhrin – BJB, Miroslav Pfann – ČCE a Miroslav Dubek – ECAV.

Popoludní odohrali študenti EBF UK a ordinovaní z VD a ZD futbalo-

vý turnaj o pohár predsedu ZED. Víťazmi turnaja sa stali študenti.

Večer sa konala panelová diskusia k dopoludňajšej téme.

V druhý deň sa konala oficiálna rokovacia časť Valného zhromaždenia, ktorá sa začala spoločnými službami Božími v evanjelickom kostole v Palúdzke. Zvesťou slova Božieho poslúžil br. Koč Ondrej ml.

V úvode výročnej správy predseda ZED Ján Meňky zhodnotil činnosť ZED za posledný rok a konštatoval, že v sociálnej oblasti ordinovaných sa urobilo mnoho dobrého. Nespokojnosť vyjadril s tým, že sa nepodarilo pokročiť v diskusii o zvýšenie plátov. Aj kvôli tomu, že zamrzli rozhovory medzi Výborom ZED a Zborom biskupov. V ďalšej časti správy zaznelo znepokojenie nad súčasným vývojom ECAV v oblasti zachovania jej identity, kritizoval vtieravý ekumenizmus prezentovaný hlavnými predstaviteľmi, ako aj to, že ECAV sa stráca z obzoru dnešnej spoločnosti. Ďalej sa dotkol závažných otázok fungova-

nia ECAV, ktoré spôsobujú obavy z ďalšieho vývoja v ECAV.

Na základe týchto obáv vyzval vedenie cirkvi na urýchlenú abdikáciu.

VZ ZED správu predsedu, ako aj ostatné správy prijalo.

Situácia, ktorá bola na VZ ZED aj za účasti všetkých troch biskupov len odzrkadľuje to, čo vyjadril br. Oto Vízner v r. 1990 na obnovujúcom VZ ZED v Piešťanoch (viď. záver správy predsedu ZED).

Michal Zajden

SPRÁVA PREDSEDU ZED ECAV NA SLOVENSKU

**ZA OBDOBIE 2002-03 PREDNESENÁ NA VALNOM ZHROMAŽDENÍ ZED
DŇA 17. JÚNA 2003 V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI**

**DÔSTOJNÉ VALNÉ ZHROMAŽDENIE,
MILÉ SESTRY A BRATIA!**

Uplynul už rok od VZ konaného dňa 11. júna 2002 v Žiline, kde bol zvolený Výbor ZED v súčasnej zostave. Chcem sa spolu s vami obzrieť späť pred Božou tvárou na činnosť Výboru ZED. Po mojej voľbe v Žiline som v krátkom programovom vyhlásení sľúbil, že sa budeme veľmi vážne zaoberať sociálnou situáciou duchovných a ich rodín, nezanedbávajúc aj ďalšie úlohy, ktoré má ZED plniť na základe prijatého štatútu, totiž vzdelávanie, budovanie bratsko-sesterských vzťahov, hájenie demokratických a humanitných snáh, a rozvíjanie kontaktov s duchovnými iných denominácií a v zahraničí.

Medzi dnešným Valným zhromaždením bolo ešte jedno a to vo Svite a to 13. novembra 2002, nakoľko Ministerstvo vnútra – sekcia vnútornej správy nás upozornila, že ak statnovy ZED majú byť zaregistrované, musia byť v súlade s platným zákonom o združovaní občanov. Toto Valné zhromaždenie sa tiež zaoberalo problémom novej štruktúry ECAV (podľa nás veľmi nešťastnej), ktorá naberala na obrátkach. Uzniesli sme sa pripraviť alternatívne riešenia, resp. zastaviť túto disku-

siu. To boli hlavné úlohy vyplývajúce z Valného zhromaždenia vo Svite.

1. SOCIÁLNA OBLASŤ PÔSOBENIA ZED

Podpredseda výboru Ján Matis podá podrobnejšiu správu o tejto oblasti. Nemeckí kolegovia a kolegyne oferujú 1% zo svojho platu, a z toho 0,3 % na podporu našich projektov. Donedávna boli z týchto peňazí opravované naše fary a zakúpené nové auta. Výbor ZED dospel k názoru, že tieto milodary nám pomáhajú len nepriamo. Skôr je to podpora pre cirkevné zbory a snažili sme sa túto pomoc usmerniť priamo pre nás. Rozbehli sme projekt tzv. študijný fond pre deti. Farárske rodiny dostali značnú finančnú injekciu. Očakávali sme hlasnejšiu reakciu. Bolo by dobré keby aspoň na úrovni seniorálnych ZED prišlo poďakovanie, ktoré by sme mohli poslať našim partnerom do Nemecka. V budúcom roku rozbiehame fond pre podporu detí v predškolskom veku.

AUTOVÝ PŮŽIČKOVÝ FOND

Je to pôžička Sk 150 000,- so splatnosťou 7 rokov bez úroku. Považujeme to za dobrý krok. Zatiaľ sa nám podarilo uspo-

kojiť všetkých záujemcov z radov fyzických osôb a skoro všetkých záujemcov z COJ. Filozofiou tohto fondu je, aby fond aj po ukončení pomoci z Nemecka mohol fungovať a pomáhať. Výbor sa uzniesol, že pri nedostatku finančných prostriedkov na pokrytie všetkých žiadostí fyzická osoba má prednosť pred COJ. A záleží teraz na vašej disciplinovasti pri splácaní pôžičky. Zatiaľ to funguje dobre a aj ďalší už teraz môžu podať svoje žiadosti o pôžičku. Fond kancelária vznikol v spolupráci s Durínskou cirkvou. Kaplán pri nástupe do zboru môže požiadať o pôžičku. Tento fond, aj keď má názov Kancelária, nie je viazaný len na tento účel.

Nový fond je sociálny a penzijný. Podrobnejšie bol predstavený v Melanchtone.

Cirkev odpredala majetok v Beckovskej Vieske v hodnote 18,5 mil. Sk bez súhlasu podielnikov. Podielnikom je aj ZED. Z kňazského bytového fondu išlo na tento majetok 800 tis. Sk a z ďalšieho Pomocného kňazského fondu išlo ďalších 100 tis. Sk. ZED sa bude domáhať percentuálneho podielu z odpredaného majetku. Tieto prostriedky chceme investovať do sociálneho a penzijného fondu, zvlášť na podporu penzistov. Všetky tieto fondy nie sú cieľom nášho snaženia v sociálnej oblasti. Hlavným cieľom je primeraný plat, z ktorého duchovný dokáže užiť rodinu a bude môcť prispievať aj kolegom chudobnejším v iných krajinách. Problém nie je v tom, že by ECAV nemala dosť peňazí. Problém je v ich prerozdelení. Keď som dobre videl na poslednom zasadaní GP na stene prostredníctvom meotaru, ako nám to prezentoval ekonóm GBÚ, za rok 2002 náklady činili 79 220 830,5 Sk, výnosy činili 82 909 240,16 Sk, zisk činil 3 688 409,60,- Sk. Na platy farárov išlo cca 32 mil. Sk, na odvody cca Sk 12 mil. Zaujímavý je rozpočet na budúci rok, v ktorom

na stravenky vyše 300 farárov je rozpočtovaných 500 tis. Sk a pre zamestnancov GBÚ 100 tis. Sk. Nevieť si vysvetliť neochotu vedenia cirkvi riešiť platovú situáciu farárov a farariiek. Už dlhší čas ma prenasleduje myšlienka, že vedenie gen. cirkvi tento neutešený stav ohľadom plátov farárov udržiava zámerné. Už či je to zámerné, alebo z neschopnosti riešiť tento závažný problém, vzhľadom na to, že je to už 9. rok pôsobenia vo funkcii, žiadam súčasne predsedníctvo cirkvi, aby nabralo duchovnú silu a bezodkladne abdikovalo. Výbor ZED-u sa presvedčil, že s týmto vedením gen. cirkvi nie je možný partnerský dialóg. História sa opakuje. 29. septembra 1949, keď sa valné zhromaždenie v Piešťanoch veľmi kriticky postavilo proti zamýšľanému návrhu zákona o hospodárskom zabezpečení cirkvi štátom, bol spolok nasledujúci rok v Komárne byrokraticky mocenským zásahom režimu a jeho ochotných prisluhovačov z našich radov zlikvidovaný. Dnes súčasné vedenie po našom prvom dialógu – Výbor ZED a Zbor biskupov – iniciovalo už len druhé – predsedníctva dištriktov a vedenia cirkvi – zlikvidovať nezávislý a funkčný ZED a urobiť si z neho vlastné účelové zariadenie s možnosťou kedykoľvek ho zrušiť. Viesť partnerský dialóg vedenie ECAV so zástupcami vyše 300 duchovných nie je ochotné a schopné. Aj z tohto dôvodu ho žiadam o urýchlené abdikovanie. Po znemožnení činnosti SPEVÁKA, tak sa nazýval ZED do roku 1949, bol necirkevnými úradmi zriadený ÚSEK, ktorý bol iniciátorom všetkých deformácií v cirkvi.

2. ZAHRANIČNÉ KONTAKTY

Zúčastnil som sa Valného zhromaždenia farárskeho spolku Wurttemberskej cirkvi. Vo funkcii predsedu bol Hans Herman Keinat vystriedaný bratom Christia-

nom Buchholtzom. Zúčastnil som sa na stretnutí v Gyori, kde sme spolu so zástupcami maďarského a rakúskeho farárskeho spolku, rozprávali na tému cirkvi a EÚ. Zúčastnil som sa farárskeho kurzu v Prahe a taktiež na VZ SPEKU ČCBE, kde bol zvolený nový predseda Miroslav Pfann, čomu sa veľmi teším. V Trnave sa uskutočnilo stretnutie štvortpartnerstva a to zástupcov farárskych spolkov z Wurttenbergu, Durínska, Francúzska a Slovenska. Pokračujeme v týchto kontaktoch. V novembri, ak dožijeme, bude sa konať ďalšie stretnutie tohto štvortpartnerstva. Na jeseň sme pozvali bratov a sestry z Rakúska a Maďarska na Slovensko. Budeme sa snažiť o prehĺbenie vzťahov so SPEK v ČCBE a s bratmi a sestrami v ev. cirkvi v Srbsku a Čiernej Hore.

Musím vyjadriť veľkú ľútosť, že brat gen. biskup pri poslednej návšteve bratov z partnerských farárskych spolkov z Nemecka prezentoval vzťahy vedenia cirkvi a ZEDu značne neobjektívne. Nie, nie sme ani agresívni a ani útoční. Podvodne sme nezaregistrovali na MV falošné stanovy. Splnili sme si občiansku povinnosť. Vzhľadom na takéto informovanie nezhodujúce sa s pravdou, pred zahraničnými partnermi cítili sme povinnosť vysvetliť situáciu zahraničným farárskym spolkom a požiadať ich o solidaritu a podporu nezávislosti ZEDu. Prišla nám odpoveď z Rakúska, Česka a čakáme ďalšie.

3. DUCHOVNÉ CVIČENIA

Pripravili sme niekoľko alternatívnych spôsobov duchovných cvičení. Jedno už zorganizoval brat Š. Jahelka, ďalšie dve budú v druhej polovici tohto roka.

4. VYDAVATELSKÁ ČINNOSŤ

Výbor ZED oživil vydávanie spravodaja ZEDu – Melanchton. V ňom sme začali

otvorene pomenúvať problémy, v ktorých žijeme a ktoré je potrebné neodkladne riešiť. Nebolo zvykom, myslím kvôli strachu, otvorene hovoriť. To je, podľa môjho názoru, kameň úrazu vzťahov ZED a vedenie ECAV. Boli sme obvinení, že klameme a zavádzame. Nakoľko si stojíme za slovom, podali sme žalobu na gen. súd ECAV 4 členovia výboru ZEDu a 4 členovia GP a jeden zborový funkcionár. Veríme, že nezávislý súd potvrdí pravdivosť našich tvrdení. Vydali sme dve publikácie – preklad z maďarčiny – Putovanie duší s podnadpisom – reikarnácia alebo vzkriesenie od brata seniora vo výslužbe Bertalana Pandyho. Pojednáva o jednotlivých, v súčasnosti sa rozširujúcich duchovných prúdoch a o postoji k nim. Druhou publikáciou je knižka Od Hurbana k Struhárikovi od brata Pavla Proksu. Táto zachytáva históriu past. konferencií od druhej pol. 19 stor. do roku 1952. Treťou publikáciou by mala byť publikácia Klamný úsvit od brata Cibulku. Melanchton sa v budúcnosti chce venovať viac duchovným a teologickým témam. Žiaľ, v súčasnosti musíme riešiť akútne záležitosti. Túžime venovať sa homiletike, ktorá je, ako sme upozorňovaní z mnohých strán, na slabšej úrovni.

5. SITUÁCIA V CIRKVI

a) Výbor ZED je znepokojený súčasným vývojom ECAV v oblasti zachovania jej identity. Vtievavý ekumenizmus zo strany ECAV, prezentovaný jej hlavnými predstaviteľmi vo vzťahu k RKC, začína prekračovať únosné medze. ECAV na Slovensku sa stráca z obzoru. Na prvom mieste je zväčša prezentovaná ERC. V televízii na ekumenické rozhovory medzi ECAV a RKC je pravidelne a zámerne posielaný gen. tajomník ERC, ktorý v súčasnosti nie je zamestnancom ECAV a jeho reakcie na spor-

né otázky tykajúce sa hlavných rozdielov medzi ECAV a RKC sú viac v súlade s úradom, ktorý zastáva, ako so symbolmi ECAV. Zámerné zakrývanie rozdielov a umelá ekuména nevedie nikam. Stačí otvoriť otázku úradu a s ňou spojené sukcesie, a končí všetka ekuména.

- b) Politika postavená nad Božie Slovo a záujem o cirkev. To sme tiež už v cirkvi mali. Cirkev nechce byť apolitická, ale politika musí byť pod Božím Slovom. Na titulnú stranu EPST napísať "EÚ najvyššia úloha" je nehoráznosť, keď cirkev v dobe oproti roku 1955 prišla o desaťtisíce členov. Snahy vedenia koncentrovať moc, pretvoriť cirkev na s.r.o. alebo firmu, netransparentnosť a manipulácia (viď budúca synoda) – to všetko sú pre mňa dôvody, pre ktoré vyzývam predsedníctvo generálnej cirkvi, aby urýchlene abdikovalo. Sme 13 rokov po páde komunistického režimu, žiaľ, duch komunizmu stále v ECAV pretrváva. Nedošlo k prehodnoteniu minulosti, vyvodu zodpovednosti za kolaboráciu a prácu pre ateistický režim u jednotlivých osôb, a tak dnes musíme žať trpké ovocie.

ZÁVER:

Zakončím slovami neb. brata Otu Víznera: „*Cirkev Kristova v každom čase a za každých okolností musí sa správ-*

ne orientovať. Preto sme povinní veci pomenovať vlastným menom, odmaskovať čo sa zamaskovalo za slová a pojmy. Týmto sme povinný Pánovi, ktorý z milosti svojej aj v minulých rokoch dal nám silu hovoriť a nemlčať. Aj v minulosti sme viedli ďaleko väčšie nebezpečenstvá pre cirkev a spasenie jej údov v jej vnútorných slabostiach a hlavne v jej nehodných a neschopných služobníkoch, ako v tlaku a v útokoch zvonku. Dnes sme sa z toho ešte vôbec nevymanili. Ešte stále je naša cirkev v tom dusivom objatí. Ešte sa ani dobre nespamätala a už sa jej ponúka, vnucuje stará, doterajšia orientácia z uplynulého obdobia. Jeden z biskupov upozorňuje, „ako naliehavo je potrebné hľadať cestu z minulosti cez prítomnosť do budúcnosti.“ Zlá je to rada! Naša cirkev takúto cestu nemusí hľadať, lebo ňou je a zostane Ježiš Kristus, ktorý je cesta, pravda i život. Podaktorí usilovne hľadajú únikovú cestu z minulosti cez prítomnosť do budúcnosti. Chápem ich. Prejavujú primárny pud sebazáchovy. Prečo to otvorene nepovedia? Prečo kamuflujú svoje zámery a potreby s cirkvou. Konečne ani títo nemajú čo hľadať cestu, lebo je jasne vyznačená každému z nás v 15. kapitole Ev. podľa Lukáša: „Niet inej cesty!“

Ján Meňky

SPRÁVA O PROJEKTOCH ZED

Pred rokom na VZ v Žiline sme predkladali, trochu s malou „dušičkou“, odvážny materiál s názvom „Programy pomoci“. Dnes som rád, že všetko vyzerá nad naše očakávania. A budem mať odvahu povedať, že to nebolo z našich síl. Nie daromná je múdrosť zhora.

Nie je teraz dôležité, čo všetko obnášalo zriaďovanie a hlavne naplnenie týchto fondov, lebo to bola naša povinnosť,

ktorá vyplýva z nášho mandátu, aby sme niečo pre nás robili. A ak vznik Pôžičkového fondu na kúpu a opravu áut vznikol

po 6-tich strastiplných rokoch plných vysvetľovania a presvedčania, a zase na vznik Študijného fondu pre deti stačilo iba pol roka, to je iba obraz toho, že práca v ZED presvedčila našich partnerov z Nemecka. A výsledky presvedčili, dúfam, aj nás ostatných.

Zásadná podpora fondov sa uskutočňuje cez našich kolegov z Wuertenberskej a Durínskej cirkvi v rámci Oekumenische Pfarrerinnen- und Pfarrerhilfe. So zástupcami tejto pomoci sa stretávame pravidelne 2x do roka na Komisii pre rozdeľovanie pomoci v rámci Oekumenische Pfarrerinnen- und Pfarrerhilfe. V tejto komisii sedia zástupcovia týchto nemeckých spolkov farárov, po jednom zástupcovi za VD, ZD a GBÚ a predseda a podpredsedovia ZED.

K JEDNOTLIVÝM PROJEKTOM:

1. Fond detí

- a) bol zriadený na podporu štúdia detí ordinovaných v našej cirkvi
- b) bol zriadený minulého roku a peniaze sme už dostali aj rozdelili v tomto školskom roku – podľa žiadosti od ordinovaných ako prišli ku koncu októbra sme dostali 25.000,- Eur.
- c) na spoločnom sedení v Komisii pre rozdeľovanie sa určili 3 kategórie a pre každú kategóriu určila výška príspevku na mesiac:
  - i) deti navštevujúce základnú školu – 500,- Sk na mesiac
  - ii) deti navštevujúce gymnáziá a stredné školy – 1.000,- Sk na mesiac
  - iii) deti navštevujúce vysoké školy – 1.500,- Sk na mesiac
- d) výška prostriedkov sa pre každý školský rok bude určovať vždy nanovo – podľa ekonomickej situácie v našej krajine a finančných možností našich partnerov

- e) pre tento školský rok sa vyplatilo:
  - i) v 1. kategórii - 68 detí - 340.000,- Sk
  - ii) v 2. kategórii - 38 detí - 380.000,- Sk
  - iii) v 3. kategórii - 28 detí - 420.000,- Sk
  - iv) spolu: 1.140.000,- Sk
  - v) doteraz bola neuspokojená požiadavka jedného brata, kde sa platba vrátila naspäť pre neexistenciu ním uvedeného účtu
  - vi) žiaľ, že niektorí ordinovaní zareagovali "po funuse", keď už všetky podklady boli odoslané do Nemecka a peniaze boli na ceste, niektorí dokonca až vtedy, keď ich kolegovia mali už peniaze na účtoch. Ale vzhľadom k tomu, že to bol prvý, rozbehový rok, Výbor ZED prijal uznesenie, že týmto kolegom –iniam bude podpora na štúdium detí vyplatená z rezervných zdrojov ZED – je to čiastka presahujúca 100.000,- Sk. Do budúcnosti sme prijali zásadu aj s partnermi z Nemecka, že kto v stanovenom termíne nezašle formulár, ten pomoc nedostane.
- f) ohlasy:
  - i) boli väčšinou vo verbálnej rovine a boli vďačné
  - ii) vzišla požiadavka, aby sa podporovali aj deti v predškolskom veku. Táto požiadavka zostáva aj po ostatnom zasadnutí Komisie otvorená. Partneri sa vyjadrili, že sú ochotní o tomto diskutovať aj podporiť, ale nech najprv fond aspoň 2 roky funguje podľa prijatých zásad, lebo nie je dobré meniť zásady v takom rýchlym čase.

2. FOND ÁUT

- a) začiatky a strastiplná cesta vzniku zostanú už iba úsmevnou spomienkou,

keď dnes pozorujeme, ako financie z tohto fondu pomáhajú

- b) zámer bol ten, aby sa peniaze neozajzdili s pneumatikami a nezhrdzaveli s plechom – išlo o obnoviteľnosť zdrojov
  - c) druhým zámerom bolo, aby všetci mali rovnaké možnosti prístupu
  - d) fond je
    - i) pre ordinovaných pracovníkov ECAV
    - ii) pre COJ a organizácie, ktoré pôsobia v rámci ECAV
  - e) za minulý rok sme obdržali pre tento fond 85.000,- Eur
  - f) pre tento rok máme schválenú opäť čiastku v tej istej výške
  - g) žiadosti o pôžičky:
    - i) k 10.3.2003: 20 súkromných osôb a 9 COJ
    - ii) ku dnešnému dňu: 9 súkromných osôb a 2 COJ
    - iii) posudzuje Výbor ZED
1. prednosť majú súkromné osoby pred COJ a organizáciami
  2. ak je žiadostí viac ako je prostriedkov, losovaním sa určí, kto zostane pod čiarou s tým, že pri naplnení fondu sú tí pod čiarou automaticky prví na rade, ktorým sa pôžička poskytne

3. FOND KANCELÁRIA

- a) má byť vstupnou, nie síce vysokou podporou pre začínajúcich kaplánov v službe našej cirkvi – výška podpory je 1.000,- Sk
- b) táto podpora bola v tomto období poskytnutá každému kaplánovi bez zisťovania toho, kto koľko je kaplánom
- c) do budúcnosti sa táto podpora bude poskytovať už iba novým začínajúcim kaplánom

4. TLAČOVÝ FOND

- a) existuje vďaka daru, ktorý sme prijali od partnerov z Nemecka, ktorý sprostredkoval predošlý predseda ZED Ján Bakalár vo výške 3.000,- Eur
- b) vydali sa 2 publikácie a po doplnení fondu je v pláne tretia

5. SOCIÁLNY A PENZIJNÝ FOND

- a) fond, ktorý má výrazne pomôcť riešiť našu sociálnu situáciu jasnými pravidlami
- b) ohlasy hovoria, že sme urobili jeden z výrazných posunov – pravidelnosť nášho dávania pre nás samých
- c) som rád, že sme našli pochopenie a ochotu na mzdovej účtárni u sestry Ondrejčikovej v súvislosti so sťahovaním 1% pre tento fond
- d) fond sme predstavili našim partnerom z Nemecka na Komisii, ale pre krátkosť času sme sa hlbšie nezaoberali ich podporou – poskytli sme im doslovný preklad štatútu fondu a dohodli sme sa, že na najbližšom zasadnutí v októbri 2003 budeme rozprávať o ich prípadnej pomoci – veľmi však kvitujú naše rozhodnutie v tejto oblasti

6. STAV FONDOV KU 31. MÁJU 2003 (VIĎ PRÍLOHY)

Okrem týchto fondov, ktoré spravujeme, je veľká pomoc spomínaného Oekumenische Pfarrerinnen- und Pfarrerhilfe na opravy a stavby fár. Sú to tiež dobre vynaložené prostriedky. Snáď je potrebné aj v tomto prípade trochu myslieť na budúcnosť. Preto bude dobré zaoberať sa myšlienkou návratnosti a tvorenia rezerv pre budúcnosť. Myslím na to, že z poskytnutej sumy by mohol príjemca pomoci po skončení stavby resp. opravy fary, v dlhšom období – 10 – 20 rokov splácať aspoň

30 % do pôžičkového fondu na opravy fár. Z tohto fondu by v priebehu naplňania mohli čerpať pôžičky iné zbory.

Celú agendu pomoci Oekumenische Pfarrerrinnen- und Pfarrerrhilfe pripravil na ostatné zasadnutie Komisie 13. júna 2003 br. Ján Bakalár – bývalý predseda ZED, kde je vyčíslená doterajšia pomoc. Tento dokument je takisto k nahliadnutiu a mal by byť priložený ku materiálom nielen Komisie, ale aj ku zápisnici dnešného zasadnutia. Aby sa zachovali výsledky ochotnej bratskej pomoci kolegov a kolegýň z Nemecka.

Kto by si chcel prezrieť celú agendu fungovania pomoci, rozdeľovania financií, Zmluvy na pôžičky ako aj výsledok na účtoch – všetko máte k nahliadnutiu. Na každé seniorátne ZED to bude zaslané a budete sa môcť s tým ešte bližšie oboznámiť.

NOVÉ FONDY:

1. Pomocný fond pre kolegov z bývalého východného bloku – na východ a juhovýchod od Slovenska – naznačené to bolo v Melanchthone.
2. Bytový pôžičkový fond – zámer bol predstavený v Žiline. Myslí sa tým pomoc ordinovaným formou dlhodobej, opäť bezúročnej pôžičky, na riešenie bytovej otázky svojej rodiny (kúpa bytu, domu, stavebného pozemku, rekonštrukcia).

Veľmi ma mrzí, že brat generálny biskup ThDr. Július Filo, člen ZED, spochybnil zmysluplnosť pomoci našich partnerov z Nemecka. Nie tým, že sa sťažoval pred br. Berndtom Liebendoerferom a br. Michaelom Thurmom na činnosť ZED, resp. Výboru ZED a staval nás do predivného svetla. Ale preto, že naši partneri cítili nepriame obvinenie kvôli tomu, že oni svojou finančnou podporou pomáhajú ZED k väčším sympatiám v radoch fará-

rov a tým nepriamo napomáhajú ZED ku odporu proti vedeniu ECAV. Súhlasím s tým, že sme si novými projektami získali sympatie. Ale nesúhlasím s obviňovaním našich partnerov, že ich podpora je zdrojom sporu. Môžem kľudne ubezpečiť každé vedenie tejto, teda aj mojej cirkvi, že peniaze neboli nikdy pre mňa nástrojom manipulácie a úklonkov, a každé vedenie bude čeliť nepriemným otázkam a kritike, keď sú nevyjasnené súvislosti a keď nie je normálny život. A ak si niekto myslí, že nebyť týchto peňazí, nevznikne spor a boli by sme mlčali so sklopenými ušami, veľmi sa mylí.

Ale zároveň musím konštatovať, že s peniazmi sa dá robiť tak, aby slúžili, boli transparentne priehľadné, nevyvolávali dohady a nejasnosti a neboli koreňom všetkého zla. Zdá sa mi, že všetko je to o prístupe a o tom, že spravujeme nie to, čo nám patrí.

Na záver dávam návrh na uznesenie, aby VZ ZED vyslovilo vreľé poďakovanie našim kolegyniam a kolegom z partnerských spolkov z Wuertenberskej a Durínskej evanjelickej cirkvi v rámci Oekumenische Pfarrerrinnen und Pfarrerrhilfe za ich štedrosť a ochotu pomáhať nám v našich situáciách.

Vám všetkým ďakujem za pochopenie, ak sa pri niektorých vybavovaniach urobila chyba, ktorá spomalila pomoc. Túto službu robím rád a robím to ako hobby, miesto chovania holubov!*

Nech nás pomoc iných provokuje!

Ján Matis podpredseda ZED

* na pochopenie: *biskup ZD br. I. Osuský sa svojho času pohrdavo vyjadril na adresu ZED, že to je ako spolok holubárov*

SPRÁVA POKLADNÍKA

Združenia evanjelických duchovných za rok 2002 prednesená na Valnom zhromaždení ZED v Liptovskom Mikuláši 16. júna 2003

Za pokladníka Združenia evanjelických duchovných ECAV na Slovensku bol som riadne zvolený na Valnom zhromaždení ZED v Žiline, ktoré sa konalo 14. júna 2002 namiesto brata farára Michala Masára. K odovzdaniu účtových dokladov nedošlo osobne. Brat Masár mi ich zaslal poštou 29. novembra 2002. Do tohto dátumu všetky peňažné a účtovné operácie viedol on.

Na základe dostupných účtovných kníh predkladám Valnému zhromaždeniu ZED ECAV na Slovensku túto správu.

1. POKLADŇA:

Príjem	
pokladňou za rok 2002	92.157,70 Sk
Výdaj	
pokladňou za rok 2002	82.306,40 Sk
Zostatok	
v pokladni k 31. 12. 2002	9851,30 Sk

Rozpis príjmov	Sk
1. Zostatok k 31. 12. 2001	475,20
2. Výber z bežného účtu	22.200,00
3. Prevody z EURO účtu	13.500,00
4. Prevody z USD účtu	24.000,00
5. Dotácie po kladne	20.000,00
6. Členské	9.038,00
7. Zostatok v pokladni pri odovzdávaní	884,50
8. Vrátanie cestovného	2060,00
Spolu:	92.157,70

Chcel by som upozorniť, čo sa týka platenia členského, že na predposlednom valnom zhromaždení sme sa dohodli, že členské na rok je:

- pre riadneho člena	100,- Sk
- pre dôchodcu	50,- Sk
- pre kaplánov	50,- Sk

Ešte mnohé senioráty posielajú členské po starom. Poprosil by som všetkých predsedov a tajomníkov ZED v jednotlivých

seniorátoch, aby zobrali na vedomie túto skutočnosť.

V minulom roku si zaplatili členské nasledovné senioráty:

Rok	Seniorát
1. 2002	Šarišsko – zemplínsky
2. 2002	Hontiansky
3. 2002	Košický
4. 2002	Rimavský
5. 2002	Tatranský
6. 2000-2001	Považský
7. 2001	Hontiansky

Niektoré senioráty zaplatili členské na rok 2002 v roku 2003, a tak si vyrovnali svoju podlžnosť. Nespomínam ich v tejto správe z toho dôvodu, pretože predkladám správu za účtovný rok 2002.

Rozpis výdavkov	Sk
1. Podpora pre deti farárov	19.659,00
2. Časopis Melanchton	5.144,00
3. Valné zhromaždenia - občerstvenie	17.482,70
4. Cestovné	27.292,00
5. Poštovné	5.071,00
6. Ostatné (kan. potreby, obedy a večere Výboru ZED, otvorenie nových účtov)	7.657,7
Spolu:	82.306,40

2. BEŽNÝ ÚČET

Príjem	
na bežný účet za rok 2002	158.610,23
Výdaj	
z bežného účtu za rok 2002	45.763,20
Deficit	
pri prevode na nový účet	4.572,74
Zostatok na bežnom účte	
k 31.12.2002	108.274,29

Rozpis príjmov		Sk
1. Vrátanie pôžičky M. Masára	151.550,00	
2. Úroky	860,23	
3. Otvorenie nového účtu	2.000,00	
4. Príjem odmeny	2.000,00	
5. Výber v hotovosti pre M. Zajdena	2.200,00	
Spolu:		158.610,23

Rozpis výdavkov		Sk
1. Výber v hotovosti	22.000,00	
2. Dni ticha	14.790,00	
3. Odmena pre M. Masára	2.000,00	
4. Daň z úroku	102,00	
5. Servisné poplatky	725,00	
6. Poplatok za vyhotovenie bankomatových kariet	600,00	
7. Časopis Melanchton	5.536,20	
Spolu:		45.763,20

3. EURO ÚČET

<i>Zostatok k 31. 12. 2001</i>	9.022,56
Príjem	
na EURO účte za rok 2002	112.359,26
Výdaj	
na EURO účte za rok 2002	349,21
Zostatok na bežnom účte	
k 31. 12. 2002	121.032,61

Rozpis príjmov		EURO
1. Zostatok z 31. 12. 2001	9.022,56	
2. Úroky	125,89	
3. Prevod USD na EURO	233,37	
4. Otvárací vklad nového účtu	2000,00	
5. Platba zo zahraničia - fond detí	25.000,00	
6. platba zo zahraničia - fond áut	85.000,00	
Spolu:		121381,82

Rozpis výdavkov		EURO
1. Výber na podporu detí farárov	70,92	
2. Servisné poplatky	16,14	
3. Daň z úroku	18,34	
4. Výber do pokladne	243,81	
Spolu:		349,21

4. USD ÚČET

<i>Zostatok k 31. 12. 2001</i>	769,47
Príjem	
na USD účte za rok 2002	1,49
Výdaj	
na USD účte za rok 2002	770,96
Zostatok na bežnom účte	
k 27.11.2002	0,00

Rozpis príjmov		USD
1. Zostatok z 31. 12. 2001	769,47	
2. Úroky	1,49	
Spolu:		770,96

Rozpis výdavkov		USD
1. Prevod na Sk	516,12	
2. Servisné poplatky	15,12	
3. Daň z úroku	0,05	
4. Prevod na EURO a zrušenie účtu	239,67	
Spolu:		770,96

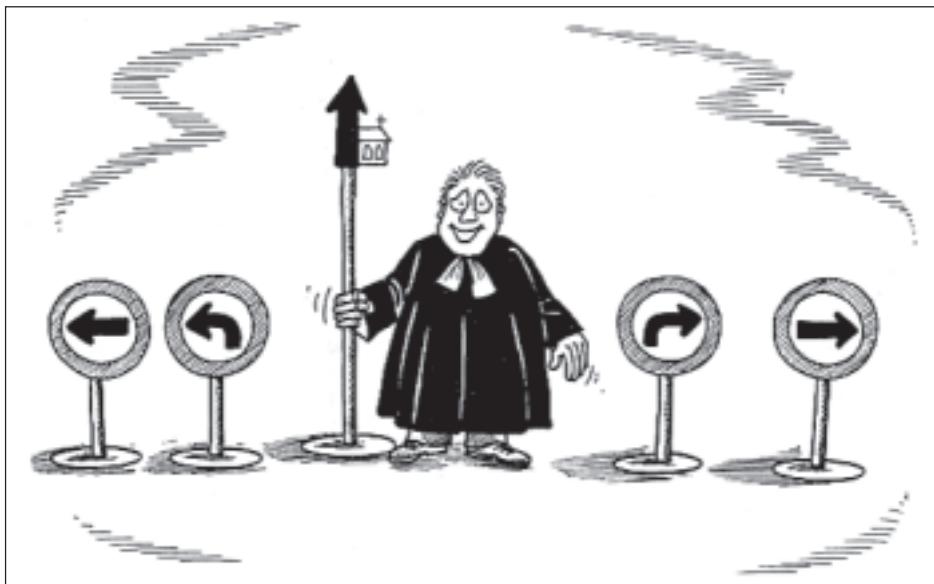
Dolárový účet bol zrušený 27. novembra 2002 a zostávajúca čiastka vo výške 239,67 USD bola prevedená na EUR účet.

Do 29. novembra 2002 sa peňažné prostriedky na bežných účtoch v menách: SK, EURO a USD nachádzali v peňažnom ústave VÚB v Novom meste nad Váhom. 26.11.2002 sa zriadil bežný účet v mene: SK a 25.11.2002 sa zriadil bežný účet

v mene EUR v peňažnom ústave VÚB vo Svite.

Revízná komisia v zložení: Katarína Hudáková, Lýdia Kordošová a Darina Ružeková skontrolovala účty 19. mája 2003 v Gerlachove.

*Správu pripravil: Mgr. Roman Porubän,
pokladník ZED ECAV na Slovensku
V Liptovskom Mikuláši 16. júna 2003*

ZDRUŽENIE EVANJELICKÝCH FARÁRIEK A FARÁROV V RAKÚSKU

PRESEDA: FARÁR DR. STEFAN SCHUMANN
DŇA: 15.6.2003, VIENĚŇ

VELAVÁŽENÉ DÁMY A PÁNI!

Predsedníctvo Združenia evanjelických faráriek a farárov v Rakúsku (VEPPÖ) týmto prehlasuje svoju plnú solidaritu so združením evanjelických faráriek a farárov na Slovensku.

Ku základným predpokladom pôsobenia združenia evanjelických duchovných patrí jeho nezávislosť na cirkevnom vedení a snahy zabezpečiť platy faráriek a farárov.

Pokus vedenia Evanjelickej cirkvi na Slovensku siahnuť na nezávislosť združenia duchovných a ako dozorný úrad posudzovať stanov y združenia, to protirečí základným demokratickým princípom.

Tým vyzývame generálneho biskupa Fila, aby rešpektoval nezávislosť Združenia evanjelických duchovných.

Za predsedníctvo Dr. Stefan Schumann

SPOLEK EVANGELICKÝCH KAZATELŮ,

JUNGMANNOVA 9, 111 21 PRAHA 1

kontaktní adresa: Miroslav Pffann
592 65 Rovečné 174
Česká republika

Združenie evangelických duchovných
ECAV na Slovensku
Fraňa Kráľa 7
071 01 Michalovce

15. 6. 2003

Milí bratři a sestry,

výbor Spolku evangelických kazatelů v České republice sleduje pozorně, jak se vyvíjí situace spolku kazatelů luterské církve na Slovensku.

Chceme, abyste věděli, že na Vás myslíme.

Jsme přesvědčeni, že farářský spolek jakožto stavovská organizace musí být nezávislý, a to i po právní stránce. Jen tak může jako odpovědný partner vedení církve prospět nejen farářům, ale i církvi jako takové.

V historii naší Českobratrské církve evangelické byl farářský spolek často katalyzátorem ozdravných dějů v církvi. Například v letech padesátých a šedesátých i v devadesátých. Jeho nezávislá platforma k tomu velmi napomohla.

Proto podporujeme Váš zápas o zachování nezávislosti Združenia evangelických duchovných.

Jménem výboru
s úctou
Miroslav Pffann
předseda

NA VĚDOMÍ: GENERÁLNÝ BISKUPSKÝ ÚRAD ECAV, PALISÁDY 46, 821 03 BRATISLAVA

OHLASY A DOZVUKY

ČO BOLO DOBRÉ:

- Po rokoch sme sa naučili trochu kľudnejšie hovoriť. Neskákať si až tak veľmi do reči.

ČO JE LEN NAPOLY:

VIDENÉ A NEDOVIDENÉ?

POCHOPENÉ, ALE NEKONANÉ?

- Dobrá bola v biblickom rozvedení správa generálneho biskupa J.Filu. Vlastne v nej načrtnol, ako by to malo byť, v biblickom kontexte videl súčasné reálne problémy v cirkvi. Uviedol v nej aj biblické odpovede. Teda zdokumentoval to, čo dnes má i ako má v cirkvi u nás byť, ako sa má konať. Žiaľ, videné zostalo v správe akoby nedovidené. Pochopené zostáva nekonané!
- Trhové hospodárstvo sa prenáša do cirkvi pomaly ako najpodstatnejšie v nej (viď veci okolo c.zb. Bratislava a jeho majetku v správe gen. dozorcú napriek vlaňajšiemu prepadu podobnej časti!).
- Vníma sa, že ľudia „túžia po hlbšej mystickejšej spiritualite“, ale reštrukturalizácia cirkvi ukazuje posilňovanie inštitucionality cirkvi!
- Ukazuje sa na obetavú kvalitu Kristovej lásky cez službu kresťanov, ale lásky niet pri riešení problémov osobných vzťahov ani u predstaviteľov, ktorých sa to týka! Aj tých čelných. Kto sa pokorí, kto sa poníži ako Kristus, aby sa zaskvela Jeho láska?! Či naša dotknutá česť je viac ako Kristovo odpustenie a pokoj?
- Pripomínajú sa pastorálne kontakty, ale stretnutia biskupov so svojimi najbližšími spolupracovníkmi – farármi absentujú od doby socializmu! Kde sa budeme počuť so všetkými záchvevmi srd-

ca i duše, chápať aj pohľad toho druhého a snažiť sa mu porozumieť, pomôcť, usmerniť, i budovať spoločne telo Kristovo, ak nieto spoločenstva pastorov s pastormi pastorov? ...

ČO JE ABSURDNÉ:

- Keď hlavná téma synody – misia - ostáva stále len popoluškou pri veciach legislatívnych a hospodárskych. Bez vytyčenia konkrétnej úlohy pre VMV ECAV na najbližšie obdobie a do jeho výhľadového plánu.
- Prijímať zákony, ktoré problémy neriešia, ale riešenie pozastavujú a oddiaľujú!
- Prijímať zákony, ktoré centralizujú moc a jej vykonávanie napriek presbyteriálno-episkopálnym zásadám našej cirkvi a napriek tomu, že všetka moc v ECAV pochádza zo zborov!
- Zahmlievať čistý stôl vo veciach hospodárskych, hoci to prikazuje uznesenie predchádzajúcej synody!
- Pýtajúcich sa a pripomienkujúcich považovať za „notorických diskutérov,“ alebo tých, „čo hovoria o veciach, ktorým nerozumejú,“ hoci sú volenými delegátmi na synode s hlasom rozhodujúcim! No a tých, čo mlčia, nikdy nevyzvať, aby sa tiež vyjadrili k veci.
- Nepočúvať hlasy zdola. Tých, ktorí nás volili pre službu zborom, seniorátom, cirkvi. Napriek ich pripomienkam zavádzať to, čo ich poburuje, dráždi a vedie k svárom.
- Keď najvyšší predstaviteľ cirkvi žiada dodržiavať poriadok a disciplínu v cirkvi, no sám koná proti nim a zaužívaným zvyklostiam! (Aj v takých vážnych veciach ako je Krst svätý.)

O ČO TU VLASTNE IDE? KOMU?

Ak nám na veciach tejto cirkvi a nej samej záleží, **hovorme o veciach**. Tak ako ich vidíme svojimi očami a srdcom viery. Nebuďme „ješitní“ na seba.

Vidme problém, o ktorý ide a **hľadajme** podľa svojich darov, ktorými nás Pán ob-

daroval, **to najlepšie riešenie**. Pre zbor, senioráty, celú cirkev.

Pracujme pre Pána, Jeho telo = cirkev Pánovu, nie pre seba. Každý sme len vinohradníkom na Jeho vinici, ktorý Jemu bude vydávať počet zo svojej práce!

L.Sobanská, ev.a.v. farárka v Slovenskej Vsi

(Po)ZASTAVENÉ SÚDNICTVO

Tohtoročná Synoda našej cirkvi vojde do dejín. Ani nie tak kvôli pozitívam, ako zavedením nového pojmu do praxe. Tým pojmom je tzv. „pozitívna manipulácia“. Na Synode sa totiž presadila zhubná myšlienka, že pozitívna manipulácia je na rozdiel od negatívnej prípustná. Ak by sme hľadali tento výklad medzi uzneseniami, nenájde ho tam. Celkom samozrejme, lebo takéto veci sa uzneseniami do praxe nedostávajú a na uznesenia ani z pochopiteľných dôvodov neporvávajú.

Naše súdnictvo. Začalo mať „medzery“, stávalo sa „nevyhovujúcim“ v čase pnutia o reštitučný majetok bratislavského zboru, kedy o vec zápasili predsedníctvo zboru s predsedníctvom cirkvi, sem-tam do diania bolo vťahnuté aj gen. presbyterstvo, použili sa i justičné zložky štátu. Situácia sa nezadržateľne blížila k cirkevnému súdnictvu. Rovnako napätá situácia bola pre predsedníctvo Východného dištriktu, na ktoré na Gen. súd bola podaná žaloba. Zdôrazňujem na tomto mieste prezumpciu neviny a chválím počínanie predsedníčky Gen. súdu Dr. Anny Drobnej, ktorá najskôr prijaté podanie postúpi gen. žalobkyni Dr. Šteffekovej, ktorá sa vždy k predmetnej veci vyjadrí. Jej kvalifikované vyjadrenie rozhoduje, či sa súd danou vecou bude zaoberať alebo nie.

V tomto hektickom čase prišlo podanie na Osobitný senát gen. súdu ohľadom zastavenia súdnictva – resp. jeho disciplinárnych konaní. Podanie podpísalo predsedníctvo cirkvi a obe predsedníctva dištriktov. V predmetnej veci Osobitný senát za-

sadol a rozhodol. Celý text si je možné prečítať len tu, pretože v Zbierke zákonov v tak vážnej veci bol uverejnený len enunciat Osobitného senátu. Neuverejenie odôvodnenia evokuje myšlienku predprpravnej fázy tzv. „pozitívnej manipulácie“, ktorá bude nasledovať na Synode.

Generálny súd ECAV na Slovensku v osobitnom senáte podľa CÚZ č. 6/2000 zloženom z predsedkyne senátu JUDr. Anny Drobnej, zo sudcov Mgr. Miroslava Dubečka, Mgr. Blanky Kostelnej, Ing. Danice Ertlovej, Mgr. Milana Krivdu a z generálnej právnej zástupkyne JUDr. Olgy Fekešovej

- **na návrh:** predsedníctva ECAV na Slovensku, predsedníctva ZD ECAV na Slovensku a predsedníctva VD ECAV na Slovensku zo dňa 27.2.2003
- **vo veci:** o zastavenie disciplinárnych konaní cestou súdu z dôvodov uvedených v návrhu zaujal toto
- **stanovisko:** disciplinárne konania pred súdmi nie je možné z dôvodov uvedených v návrhu zastaviť.

- **odôvodnenie:** Navrhovatelia navrhujú zastaviť disciplinárne konania pred súdmi z dôvodov, že CZ č. 6/99 o disciplinárnej zodpovednosti a disciplinárnom konaní neobsahuje to, čo sa v disciplinárnych a súdnych veciach bežne používa a nazýva ako hmotné právo, disciplinárne previnenia sa menujú v širokom a všeobecnom zmysle, závažné porušenia cirkevnej disciplíny sa nedefinujú v ich obsahu vo vzťahu k jednotlivým oblastiam, nie sú rozlíšené podľa závažnosti a nie sú dávané do vzťahu k jednotlivým možným disciplinárnym opatreniam, a preto nemožno dosiahnuť spravodlivosť rozhodnutia, keďže neexistuje kodifikované hmotné právo, ktoré by sa dalo použiť ako kritérium a ktoré by zabezpečilo rovnosť účastníkov v konaní. Ďalej dôvodí, že neexistuje cirkevné nariadenie o procesných pravidlách o konaní pred cirkevnými súdmi, funkcia cirkevného žalobcu a zloženie senátu je rozporné, výsledkom čoho je, že obžalovaný sa nemá o čo opierať pri posudzovaní správnosti postupu súdu voči jeho osobe a súdy zostávajú v mnohých obvyklých otázkach procesného práva nekontrolovateľné.

S týmto stanoviskom navrhovateľov sa osobitný senát Generálneho súdu nestotožnil a žiadosti o zastavenie disciplinárnych konaní pred súdmi nevyhovel z týchto dôvodov:

Disciplína všeobecne znamená dodržiavanie pravidiel správania členmi určitého spoločenstva. Je nutným predpokladom každého organizovaného spoluzitia viacerých ľudí. Činnosť, ktorú vykonáva viacej ľudí spoločne, nie je možná bez disciplíny, ktorá takúto činnosť zjednocuje. Disciplína členov určitej dobrovoľnej organizácie sa vynucuje iba prostriedkami morálneho pôsobenia. Disciplínu vzhľa-

dom na dobrovoľnosť členstva v organizácii nie je možné stotožňovať s trestnou zodpovednosťou.

Plnenie cirkevno-právnych povinností sa vynucuje hlavne morálnymi prostriedkami (náboženskou výchovou, osobným príkladom cirkevných predstaviteľov, opatreniami napomínajúcej lásky), ale aj prostriedkami cirkevného donútenia, t.j. aj disciplinárnymi opatreniami pri závažných porušeníach cirkevnej disciplíny.

Cirkevno-právne povinnosti členov ECAV (radových i predstaviteľov či funkcionárov) sú v našom cirkevnom právnom poriadku zakotvené vo viacerých cirkevných predpisoch, počnúc Cirkevnou ústavou, a preto nie je možné hovoriť o tom, že neexistuje „hmotné právo“.

Čo sa týka kontrolovateľnosti správnosti postupu súdu senát poukazuje na Piatu časť CÚ, podľa ktorej cirkevné súdnictvo vykonávajú volené a nezávislé cirkevné súdy, ktoré chránia Evanjelickú cirkev, jej organizáciu, práva a oprávnené záujmy jej členov i jej organizačných jednotiek, vedú svojou činnosťou členov Evanjelickej cirkvi k zachovávaniu cirkevných a štátnych zákonov a k príkladnému kresťanskému a občianskemu životu, pričom sú povinné postupovať podľa týchto hlavných všeobecných zásad, berúc na zreteľ to, že pravidlom nášho života je jedine Písmo sväté vysvetľované v duchu Symbolických kníh:

1. zásada materiálnej pravdy (opak: zásada formálnej pravdy)
2. zásada voľného hodnotenia dôkazov (opak: zásada legálnej - zákonnej dôkaznej teórie)
3. zásada prejednávacia (opak zásada vyhľadávacia, vyšetrovacia, inkvizičná)

Zásada materiálnej pravdy (čl. 35 ods. 3 CÚ) je považovaná za základnú vedúcu zásadu v pomere k ostatným zásadám.

Často je označovaná ako zásada objektívnej pravdy. Súd je povinný postupovať tak, aby bol zistený skutočný stav veci, a pri svojom rozhodovaní vychádzať zo skutočného stavu veci. Zásada formálnej pravdy je menej dokonalá a sťažuje zistenie objektívnej pravdy - napríklad ak by podľa právneho predpisu bol súd viazaný súhlasnými údajmi strán a ich pravdivosť si nesmel overiť, alebo ustanovenia o kontumačnom rozsudku, atď. - neuplatňuje sa.

Zásada voľného hodnotenia dôkazov (čl. 35 ods. 3 CÚ). Voľným sa nazýva také hodnotenie dôkazov, pri ktorom súd nie je obmedzovaný zákonnými predpismi ako ktorý dôkaz hodnotiť, t.j. akú vierohodnosť mu priznať. Súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivito a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Pri tom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Voľné hodnotenie dôkazov nie je aktom ľubovôle súdu, ale často značne namáhavá myšlienková činnosť, pri ktorej hrajú veľmi dôležitú úlohu životné skúsenosti sudcov. Aby bolo možné kontrolovať priebeh a správnosť tejto ich činnosti, je ich povinnosťou popísať ju v odôvodnení rozhodnutia. Cieľom voľného hodnotenia dôkazov je zistenie skutočného stavu veci, objektívnej pravdy. Voľné hodnotenie dôkazov znamená tiež voľné uváženie, či je v konkrétnom prípade treba vykonať dokazovanie všetkými dôkaznými prostriedkami, ktoré sú po ruke, alebo stačia len niektoré a ktoré, čiže voľné uváženie toho, v ktorom okamžiku možno skutkový stav považovať za zistený. Zásada legálnej (zákonnej) dôkaznej teórie platila za feudalizmu a za absolutizmu - znamená zmechanizovanie spôsobu hodnotenia dôkazov, lebo sudcovia mali predpísané, ktorý z použitých dôkazov poskytuje plný dôkaz pravdy, ktorý polovičný, čo nemá ako dôkaz žiadnu

hodnotu a pod. - neuplatňuje sa. O tom, ktoré dôkazy budú v konaní vykonané, rozhoduje vždy súd. Dôkaznými prostriedkami sú svedecká výpoveď, znalecký posudok, listiny, výsluch účastníkov, ohliadka, ostatné - fotografie, filmy, štatistiky, kresby, magnetofónové pásky, novinárske texty. Dôkazné bremeno je procesná zodpovednosť účastníka za to, že v súdnom konaní nebude mať súd možnosť urobiť pre nedostatok potrebných skutkových poznatkov rozhodnutie v prospech účastníka. Navrhovateľ i odporca nesú dôkazné bremeno ohľadom tvrdení, ktorými ten ktorý účastník odôvodňuje svoje návrhy.

Zásada prejednávacia (CZ č. 5/1999) znamená, že súd smie v spornom prípade prihliadať len na tie skutkové tvrdenia, ktoré mu účastníci predniesli a na tie dôkazné prostriedky, ktoré označili. Zásada vyšetrovacia (inkvizičná) robí iba súd zodpovedným za zhromažďovanie dôkazov o skutkovom stave - neuplatňuje sa.

Čo sa týka zdôvodnenia navrhovateľov, že CZ č. 6/99 o disciplinárnej zodpovednosti a disciplinárnom konaní a CZ č. 5/99 o cirkevných súdoch, cirkevných sudcoch a cirkevných žalobcoch ako naše vnútorné predpisy nesmú byť v rozpore so všeobecne záväznými predpismi, že naša činnosť nesmie byť v rozpore s ústavou (SR), nesmie ohrozovať bezpečnosť občanov a verejný poriadok, zdravie a mravnosť, alebo práva a slobody druhých..., navrhovatelia neuviedli žiaden takýto konkrétny rozpor. Osobitný senát nevidí rozpor CZ č. 6/99 o disciplinárnej zodpovednosti a disciplinárnom konaní a CZ č. 5/99 o cirkevných súdoch, cirkevných sudcoch a cirkevných žalobcoch so štátnymi právnymi predpismi.

K zdôvodneniu navrhovateľov, že neexistuje cirkevné nariadenie o procesných pravidlách o konaní pred cirkevnými súd-

mi, funkcia cirkevného žalobcu a zloženie senátu je rozporné, osobitný senát poukazuje na možnosť postupu v konaní podľa ustanovenia čl. 1 ods. 1 a čl. 52 ods. 1 CÚ, t.j. že do prijatia cirkevných zákonov na vykonanie Cirkevnej ústavy platia doterajšie cirkevné predpisy a zvyklosti, pokiaľ neodporujú Cirkevnej ústave.

Osobitný senát hodnotí CZ č. 6/99 o disciplinárnej zodpovednosti a disciplinárnom konaní a CZ č. 5/99 o cirkevných súdoch, cirkevných sudcoch a cirkevných žalobcoch ako predpisy značne stručné a strohé a vzhľadom na to, že v disciplinárnej oblasti a v oblasti cirkevného súdnictva pracuje prevažná väčšina neprávnikov, odporúča konanie podľa nich zjednodušiť, spresniť a doplniť. Samotná legislatívna činnosť nie je v kompetencii osobitného senátu.

Osobitný senát sa čuduje navrhovateľom ako vrcholným predstaviteľom cirkvi, keď sa odvolávajú na nekvalitu cirkevných právnych predpisov CZ č. 6/99 o disciplinárnej zodpovednosti a disciplinárnom konaní a CZ č. 5/99 o cirkevných súdoch, cirkevných sudcoch a cirkevných žalobcoch a nemožnosť rozhodovať podľa nich, a na neexistenciu cirkevného nariadenia, keď ich tvorcom je ECAV a jej orgány a keď voči týmto predpisom po ich schválení boli vznesené viaceré kritické pripomienky. Pozitívum je, že týmto návrhom sami priznali svoje rezervy v legislatívnej oblasti. Podľa disciplinárneho poriadku konajú nielen sudy, ale aj iné cirkevné orgány pri uplatňovaní cirkevnej disciplíny. Preto požiadavka navrhovateľov, aby len súdne konania v disciplinárnych veciach boli zastavené (iné disciplinárne konania konané podľa napadnutého disciplinárneho poriadku navrhovateľa nenavrhujú zastaviť), vyvoláva pochybnosti o úmysle navrhovateľov.

V Bratislave 16.5.2003

JUDr. Anna Drobná predsedníčka senátu GS

Napriek tomuto rozhodnutiu Osobitného senátu Synoda o disciplinárnych konaniach pred súdmi rozhodla inak.

Že Cirkevný ústavný zákon č. 6 o výklade cirkevnoprávnych predpisov v §10 hovorí: „Rozhodnutie Osobitného senátu je konečné a nemožno sa proti nemu odvolať“ a v § 11 ods. 1: „Rozhodnutie Osobitného senátu je záväzné pre ECAV, všetky jeho cirkevné organizačné jednotky, ich zložky, účelové a iné zariadenia aj pre všetkých členov cirkvi“ - nezaujímalo nikoho. Tak sa stalo, že to, čo sme na Synode 2000 prijali, to sme na Synode 2003 porušili.

No Synoda sa nedala „zahanbiť“ a vo svojich rozhodnutiach išla ďalej. Nielen že pozastavila súdnictvo v disciplinárnych konaniach, ale prijala okamžité „riešenie“ situácie, ktoré nielen nahrádza disciplinárne konania pred súdmi, ale má aj trvalý charakter. Uznesenie Synody č. A/5 hovorí: „Predsedníctvo ECAV, predsedníctvo ZD ECAV, predsedníctvoa VD ECAV a predsedníctvo príslušného seniorátu majú právo na spoločnom zasadnutí uložiť disciplinárne opatrenie.“

Zaujímavosťou je, že na prijatie tohto uznesenia tzv. „predpisová nedostatočnosť“ už nebola prekážkou.

Podľa prijatého doplnku k CZ č. 6/99 možno farára CZ odvolať dohodou niekoľkých ľudí, čo nemusí byť spojené s vypočutím mienky CZ a už vôbec neexistuje možnosť odvolania. Tým sa porušuje demokratická tradícia dvojstupňového konania v cirkvi.

Ak si pozorný čitateľ prečítané dá do kontextu s návrhom Reštrukturalizácie cirkvi, objaví sa mu mozaika v celej „farebnosti a kráse“. Reštrukturalizácia totiž nepozná súdnictvo a disciplinárnu právomoc zveruje do rúk príslušným predsedníctvám dištriktov (bez možnosti odvolania), pričom disciplinárne predsedníctva dištriktov

so Synodálnym predsedníctvom nepodliehajú nikomu. Pozitívna manipulácia je akt, kedy zdanlivo rozumným riešením (porušujúc aj prijaté zákony) dosahujeme vopred naplánovaný cieľ. Nový pojem je na svete a Synoda ECAV 2003 ho týmto viedla do praxe.

O pozitívnej manipulácii pri návrhoch uznesení, ich schvaľovaní, samotnom hlasovaní, skrutátorskej zodpovednosti niekedy nabudúce.

Miroslav Dubek

(autor je služobne najstarším členom Právneho výboru a podpredsedom Gen. súdu – poznámka redakcie)

STANOVISKO VÝBORU ZED-U KU SPRÁVAM A PRIEBEHU SYNODY 2003

1.1. K SPRÁVE PREDSEDNÍCTVA (ČASŤ GENERÁLNEHO BISKUPA)

Priemerná účasť na hlavných službách Božích v roku 2001 bola 36.821, v roku 2002 34.004, teda ide tu o pokles 2.817 evanjelikov. Je to len suché konštatovanie. Takisto aj ďalšie nepriaznivé údaje sú bez snahy analyzovať príčiny. *Stretnutia dorastu, mládeže* v roku 2001 je to 1.545, v roku 2002 počet 1.609 mladých ľudí. V oboch prípadoch sú to iba mizivé zlomky evanjelickej mládeže. V priemere na jeden cirkevný zbor pripadá 5 mládežníkov. Nepriaznivý je aj ukazovateľ *počtu pohrebov* 4.782 voči *počtu krstov* 3.190. Úbytok len z tohto titulu je za rok 1.538 a tento rozdiel sa postupne vzhľadom na nepriaznivý populačný vývoj aj na Slovensku bude len zvyšovať. *Počet členov* cirkvi v roku 1992 – 287.768 a v roku 2002 – 235.483 – úbytok o 52.285! Teda v priemere je to ročne vyše 5.000 členov! **Ak bude tento záporný trend rovnako (ak nie prudšie) pokračovať, za 30-40 rokov zmiznú evanjelici ako cirkev zo Slovenska. Pritom tento klesajúci trend je pravidelný a dlhodobý, ak ho sledujeme napr. od posledných rokov prvej ČSR podnes, úbytok je v priemere 2.- 3.000 členov ročne, v priebehu 60 rokov.**

Organizmus cirkvi. Boli sme jednou dušou? Namiesto seriózneho pravdivého rozboru alarmujúcej situácie dáva brat generálny biskup, nevedno komu, päť otáznikov.

„Neúcta k autorite“ – „zelótska samozspravodlivá výnimočnosť deptá a otravuje.“ „Diabol sa teší, ale Kristus nás usvedčuje“. **V zastúpení Krista vykonáva toto usvedčovanie generálny biskup.** Zaoberá sa konkrétnymi prípadmi, samozrejme zo svojho hľadiska a pravdy. Je to predohra k útoku na cirkevný súd. Následne dáva rozsiahle poučenia a inštruktáž cirkevným súdom, ako pokračovať v procesnom postupe pri súdnych sporoch. Netreba sa nimi zaoberať, pretože z odborného hľadiska sú trápne nekvalitné. Ide skôr o želania a vlastnú obhajobu. **Pritom namiesto čestného a úprimného uznania vlastnej chyby a chyby orgánov, na čele ktorých stojí a priznania si aj svojej zodpovednosti, útočí na anonymných alebo nevinných adresátov.** Celý problém je obrátený na hlavu. Za nekvalitu a v mnohých prípadoch protizákonnosť vydaných noriem sú zodpovedné výlučne príslušné cirkevno-zákondarné orgány s generálnym biskupom na čele, v žiadnom prípade nie súdne orgány, ktoré len musia tieto ustanovenia v mnohých prípadoch aplikovať, a ktoré si

musia vypomáhať, čo je legálne, analógiou legis. **Je nehoráznosťou poučovať súdne orgány o spôsobe a postupe pojednávania, a ešte väčšou je zasahovanie do právomoci súdov.**

Už viac ako pred 250 rokmi Montesquieu vydal knihu o Duchu zákonov, kde rozdeľuje štátnu moc (trojdelenie) na zákonodarnú, výkonnú a súdnu s tým, že tieto tri moci musia byť od seba prísne oddelené. Túto zásadu od tej doby dodržiavajú všetky štáty, ale aj iné spoločenstvá, pokiaľ sa považujú za demokratické. Tam, kde sa táto zásada prestala dodržiavať, vznikol totalitný systém – fašizmus, komunizmus a podobne. Kde vznikol tento systém, tam sa prestala táto zásada dodržiavať a skončila aj občianska sloboda. Časy cirkevnej katolíckej inkvizície ako aj zásady absolutistickej vlády Ľudovíta XIV. „L'état c'est moi“ – štát som ja, už minuli, ale ako vidno zo súčasnej situácie, ešte vždy sa objavujú takéto pokusy všetky tri moci prevziať do jediných rúk. Kritika legislatívnych nedostatkov a chýbajúcich noriem by preto mala adresne ísť do vlastných radov ECAV. **Desiatky pripomienok a kritiky na legislatívnu nekalitu v iných oblastiach boli v priebehu najmenej 5 rokov vznášané do radov týchto orgánov zbytočne.** Až teraz sa vedenie začína prebúdať a chce novelizovať hlavne to, čo sa týka žalôb na ich osoby. Teda konajú až vtedy, keď sa žaloby začínajú týkať ich samých.

Na dobre mienené pripomienky a na kvalifikované právne rozborové nedostatkov sú reakcie väčšinou také, že je to pokus rozbíjať jednotu cirkvi – Kristovo telo. Takýchto hlasov je dosť doteraz a podľa toho vyzerá aj vzniknutá situácia.

O neschopnosti cirkevných orgánov hovorí aj názor generálneho dozorca J. Holčíka, ktorý roky pravidelne kritizuje prácu GP ako ťažkopádnu, zdĺhavú, odchá-

dzajúcu od danej problematiky a preto málo efektívnu. V týchto otázkach už samotné cirkevné orgány uložili príslušným miestam vypracovať resp. novelizovať vadné cirkevné predpisy. Úlohy neboli splnené, ani neboli kontrolované, ani vyvedené dôsledky. Je len známkou úrovne a zodpovednosti presbyterov a synodálov, ak GP a Synoda prijme navrhované cirkevné zákony, ustanovania, nariadenia, ktoré sú v mnohých prípadoch znovu v rozpore so zákonmi a zásadami všeobecne platnými aj s Cirkevnou ústavou.

„Dôležitým misijným projektom je stavba Mládežníckeho centra vo Veľkom Slavkove. Financovanie zabezpečuje naša cirkev“. Tu sa vynára asociácia so stavbou SND v Bratislave a úvaha, či za súčasného krízového stavu cirkvi najmä vo financiách ide o najefektívnejšie využitie prostriedkov, a o efektívne využitie stavby. Sme presvedčení, že potrebnéjšie sú prostriedky na opravu kostolov, fár, zborovú diakoniú.

Konštatujeme, že sa až príliš veľa miesta v referáte venuje zahraničným aktivitám, teda je tu otázka adekvátnej proporcionality správ.

Hospodárske zabezpečenie cirkvi štátom. „Ide o úlohu, v ktorej žiaľ nevieme podať optimistickú správu. Z týchto dôvodov, pre zlú finančnú situáciu kňazov našej cirkvi, vedenie cirkvi sa usiluje o dosiahnutie nápravy. V osobných stretnutiach pri rôznych recepciách a slávnostných podujatiach nás pán premiér ubezpečoval o tom, že nás skoro zavolá na rokovania. Hovorilo sa o termíne 10 dní. Stále čakáme na odpoveď.“ **Na recepciách sa neriešia také vážne otázky, ani sa nedohovárajú termíny. Na druhej strane to svedčí o „význame a autorite ECAV“, ktorú jej štátni predstavitelia pripisujú.**

Samochválu je cítiť vo väčšine formálnych vecí a stykov so zahraničím bez uve-

denia efektívnosti, namiesto riešenia základných akútnych otázok a už kritického stavu cirkvi.

1. 2. K SPRÁVE PREDSEDNÍCTVA (ČASŤ GENERÁLNEHO DOZORCU)

Rozbor príjmov a výdavkov. Predovšetkým chýba, ako aj v ostatných materiáloch, správa o finančnej situácii, príjmov a výdavkoch ECAV.

Úvod má osobný charakter a *osobovanie všetkých kritikov cirkvi* - „ide o cielené akcie rozvratu a deštrukcie cirkvi“ - rétorika 50. rokov pri rozsudkoch smrti „triednych nepriateľov socialistického zriadenia“. Pritom tento útok by sa hodil viac do radov hlavných cirkevných predstaviteľov. **Z tohto pohľadu rôzne riešenia** „v duchu Kristovej lásky, jednoty cirkvi“, výzvy na skoncovanie s mlčaním a pod., **vyznievajú len ako bezcenné frázy.** „Výsledkom je najmä atmosféra v cirkevných zboroch“. Chýba objektívny rozbor tejto atmosféry a označenie vinníkov, hoci prax ukazuje, že sa o skutočnú atmosféru v cirkevných zboroch nezaujímajú. „Badáť vytváranie lobistickej skupiny... ktorá vytvára nezdravú atmosféru“ - táto formulácia nápadne pripomína 50. roky: „bola odhalená protištátna skupina buržoáznych rozvracačov socialistického zriadenia spojených so západoeurópskym sionistickým kapitalistickým imperialistickým centrom...“

Kritizuje orgán, ktorému spolupredsedá. Pripravuje program: „ako zlepšiť a hlavne zracionalizovať prácu GP. Viac ako 8-hodinové zasadnutia sú pre rozsiahle diskusie rozvláčne a tým málo efektívne“. **O tom hovorí, ale len hovorí, už mnoho rokov.**

Hospodárska činnosť cirkvi: Zdôvodňovanie správnosti konania ohľadom správy majetku v súvislosti s COJ Bratislava nemožno podľa jednostranných údajov

posúdiť tým viac, že sú v rozpore so stanoviskom COJ Bratislava. Je to otázka rozhodnutia súdu, ktorému predsedníctvo ECAV chce zabrániť. Vzťah cirkvi a štátu: „Nepohli sme sa ani o krok vo veci zabezpečovania cirkvi štátom. Štát sa zaviazal prispievať na cirkvi, ale nie ich hradiť v plnej potrebnej miere. Ak by nedajbože prišlo k odluke cirkvi od štátu, bola by to hotová katastrofa“.

Tu je ďalší dôkaz o potrebe venovať sa predovšetkým akútnym domácim problémom. Aj pokiaľ ide o vnútorné záležitosti, viac pozornosti sa venuje udeľovaniu krížov, organizácii - reorganizácii - štrukturalizácii - reštrukturalizácii, vymýšľaniu dôvodov a spôsobov na centralizáciu moci predsedníctva ECAV.

2. K NÁVRHOM NA ZMENU ÚSTAVY A ZÁKONOV ECAV (GBÚ ZO DŇA 7.5. 2003)

2.1. Za § 33 vkladá sa § 33 a: „Pri voľbe zborového dozorcú sa primerane použijú ustanovenia § 11 a §§ 15-23 ako pri voľbe zborového farára“. V § 32 (2a) sa vypúšťajú slová „do 15 dní od zasadnutia“, a namiesto nich sa vkladajú slová „do 30 dní od konania zasadnutia“.

Sú to nezmyselné návrhy, ako aj zasahovanie vyšších COJ do kompetencií CZ a nezmyselné aj v tom, že neexistuje ekonomický prepocet, aký to bude mať dopad na rozpočet zborov, seniorátov, dištriktov a celej ECAV. Kto bude hradiť náklady, ktoré by s tým boli spojené?

2.2. *Návrh CZ, ktorým sa mení a dopĺňa CZ č. 6/99 o cirkevnej disciplíne disciplinárnom konaní:*

1) § 6/2 sa vkladá ods. 3 „Predsedníctvo ECAV, predsedníctvo ZD ECAV a VD ECAV a predsedníctvo príslušného seniorátu majú právo na spoločnom zasadnutí uložiť disciplinárne opatrenie podľa § 3 (2c). Toto

opatrenie sa vzťahuje len na predstaviteľov cirkevného zboru“.

2) § 7/7 na konci pripojiť: „Uloženie disciplinárneho opatrenia podľa § 3(2c) sa nevzťahuje na predstaviteľov cirkevného zboru“.

Poukazuje to na dezolátne pomery v cirkvi, keď „mlčiaca väčšina“ synodálov buď z neznalosti alebo nátlaku prijala tieto protiústavné návrhy.

Navrhovatelia si nedali ani námahu, aby tieto „návrhy“ písomne odôvodnili. Okrem toho, že sa vôbec neuvádza procesný postup pri tomto konaní, vytvoril sa nový orgán zákonodarnej a výkonnej moci, ktorý odňal časť legálnej právomoci cirkevnému súdu. Takýto krok – teda vytváranie osobitného súdu pre seba, si nedovolili dosiaľ nijakí politici. Podľa demokratických zásad a platných noriem každý človek je rovný pred zákonom, takisto aj podľa Cirkevnej ústavy. Má neodoberateľné právo na príslušný súd, ktorý v danom prípade je aj pre kňazov cirkevný súd, nie nejaký protizákonne vytvorený orgán, analogický s niekdajšími „akčnými výbormi.“ Toto ustanovenie je však dvojsečné: na jednej strane bude chrániť „svojich“, ale na druhej strane je tu veľké riziko neobjektívneho posúdenia „triedneho nepriateľa“, teda kňaza, ktorý sa podľa názoru „tohto akčného výboru“ ozval v rozpore s jeho príkazmi.

Navrhovatelia si asi nevsimli, alebo pri svojej odbornosti nepochopili, že novela, ktorá je jednoznačne účelová a chce zabrániť postaveniu generálneho biskupa J. Filu a J. Holčika pred cirkevný súd, nemôže mať spätnú účinnosť, preto sa bude pokračovať aj keď je schválená, podľa doterajších predpisov.

2.3. Návrh na doplnenie CZ 15/94 o rokovacom poriadku V § 3/3 vypustiť slová: „bez ohľadu na počet prítomných“

a zaradiť „a je na ňom prítomných najmenej 51 percent členov zboru presbyterstva“.

Nezmyselné nariadenie, pretože všetky dôležité rozhodnutia CZ nemôžu ísť na schválenie pred celozoborový konvent bez toho, aby to predtým neprešlo v presbyterstve. Presbyterstvo nie je uznášania-schopné, keď nie je na ňom 50 percent presbyterov.

3. K SPRÁVE O ČINNOSTI PRÁVNEHO VÝBORU ECAV ZA 2002 DO SYNODY 2003

3.1. Návrh o funkcii kantora a organizovaní cirkevnej hudby je pokus dať právnú silu na úrovni CN. Je účelový, pretože ide o presadenie jednoduchšieho spôsobu vydania normy.

3.2. Návrh novej organizačnej štruktúry ECAV – zriadenie 7 dištriktov - PV neodporúča materiál ako vhodný na verejnú diskusiu – mohlo by to znamenať zlyhanie potrebnej reštrukturalizácie. Znovu ide o porušenie zásad demokratického spôsobu. Je to návrh, ktorý má závažný dosah na celú cirkev, všetky zbory a všetci majú právo o ňom vedieť a viesť diskusiu!

3.3. Návrh medzi SR a ECAV o uzavretí zmluvy – duchovenskej služby má vykonávať 10 duchovných. Vedúci by mal mať osobitné postavenie na úrovni biskupa.

Okrajová záležitosť je tu znovu predstavená ako priorita, kde získavanie hodností a hviezdičiek na pleciach, bez ohľadu na skutočný význam problematiky. Terajší zodpovedný pracovník v hodnosti plukovníka si za niekoľko rokov pôsobenia nedal námahu zistiť skutočný stav osobnou návštevou jednotlivých posádok, čo je otázka niekoľkých dní, maximálne týždňov. Stále presadzuje túto informáciu prostredníctvom hlásení cirkevných zborov. Nie je adekvátne, aby sa z konkrétne-

ho stavu a počtu vojakov – evanjelikov udeľovala pánovi plukovníkovi ešte aj biskupská hodnosť.

Doposiaľ neboli prijaté cirkevnoprávne predpisy, ktoré upravujú skutkové podstaty disciplinárneho konania disciplinárnych previnení, ako aj procesnoprávne predpisy, preto PV navrhuje Synode pozastaviť účinnosť §2/d CZ 5/99 do schválenia požadovaných cirkevných právnych predpisov.

Teraz možno hovoriť o lobistickej skupine na čele s generálnym biskupom, ktorá presadila takýto právnický paškvil, a treba len lutovať úroveň členov PV a synodálov, ktorí tento nehorázný nezmysel schválili. Ide výslovné o objednávku zhora, aby sa predsedníctvo ECAV vyhlo riadnemu súdu. Pritom ide aj o bezhlavé konanie všetkých zúčastnených, pretože zavádzajú do cirkevného súdnictva ešte „vylepšený stav,“ sú teda zlepšovateľmi práva totalitných systémov, keď navyše súdnictvo ako jeden z troch pilierov demokracie vyjmú z tejto sústavy a preberú svojvoľne, za formálnej a servilnej podpory synodálov, moc súdnu do svojich rúk – do rúk generálneho biskupa a spol.

Pritom z tohoto zmätočného návrhu vyplýva, že nejde o skutočné riešenie veci, ale o nečestný účel. Na základe tohto ustanovenia už vôbec nebude možné neoprávnenému subjektu konať, pretože nemá stanovené vôbec nijaké pravidlá.

4. K LISTU ČLENOM SYNODY ECAV ZO DŇA 26.06.03

List sa týka najmä konkrétnych sporov a nedorozumení medzi COJ Bratislava a GBÚ a GP. Súvisí so správou generálneho dozorcú. Konkrétne rozhodnutie môže dať len cirkevný súd.

Dotknúť sa však treba jednej závažnej otázky právnej: v bode 5: generálny do-

zorca uvádza, že zabezpečuje ochranu a zveľádovanie cirkevného majetku a dozera na hospodársku činnosť cirkvi. Podľa COJ Bratislava z tohto ustanovenia nevyplýva jeho právo bez súhlasu, resp. proti uzneseniam príslušných cirkevných orgánov priamo vstupovať do majetkových práv COJ. Stanovisko CZ Bratislava je správne, aj vzhľadom na nutnosť rešpektovania právnej subjektivity COJ nie je možný extenzívny výklad všeobecných ustanovení na konkrétne prípady. Priamo takáto právomoc generálnemu dozorcovi v cirkevných predpisoch nie je daná.

5. K SPRÁVE O EVANJELICKEJ DUCHOVNEJ SLUŽBE ZA 2002

V danom prípade ide o - ako sa hovorí - generála bez vojska (konkrétne plukovníka). Správa je nekonkrétna, ani zmienka o vlastnej iniciatíve a výsledkoch prác. (Okrem všeobecného výpočtu úloh.) Jeden človek sedí na generálnom štábe, druhý človek na veliteľstve pozemných síl a čakajú na informácie z cirkevných zborov o počte členov evanjelickej cirkvi vo vojsku. Táto vyčkávacia pasivita môže byť nekonečná, čo možno aj niekomu vyhovuje. Aj GP napriek tomu, že pozná situáciu a vierohodnosť štatistík počnúc zbormi, dvakrát schválilo túto úlohu pre zbory aj keď je takmer nespĺniteľná. Farári či farrárky nemusia mať prehľad o brancoch odchádzajúcich na vojnu. Podľa hrubého štatistického prepočtu armáda v počte 25.-30 tisíc mužov by mala mať 7 percent cca 1.500-2.000 štatistických evanjelikov, roztrúsených po mnohých útvaroch. Ale v správe nie je nijaká zmienka o tomto počte, ani o úkonoch vojenskej duchovnej služby, ktoré by aspoň zistili skutkový stav, a kde, kedy v akom počte vojakov a posádok sa služby Božie a iná pomoc a rady vojakom vykonávali. **Nie je tu nijaká zmienka o práci v teréne.**

6. K SPRÁVE O ČINNOSTI VÝBORU CIRKEVNEJ HUDBY 2002

V správe sa neuvádza, o ktoré sporné body medzi Výborom CH a Právnym výborom ide. **Návrh by mal však byť v každom prípade pre jeho závažnosť a zásahy týkajúce sa všetkých cirkevných zborov daný na pripomienkovanie do všetkých cirkevných zborov.**

7. K VÝROČNEJ SPRÁVE SEM ZA ROK 2002

Už druhýkrát sa v správe neuvádza celkový počet členov 180 organizácií. Zrejme to má svoj dôvod. **Z globálnych údajov nevyplýva konkrétna činnosť jednotlivých organizácií a či veľké akcie „naťahajú“ stále tie isté osoby, aj keď pod inými firmami. Taktiež sa nespomína vzťah a spolupráca s jednotlivými cirkevnými zbormi, ktorá by mala bezpodmienečne existovať.**

Výbor ZED nemôže súhlasiť s vyhláseniami a konaním predsedníctva ECAV, ako aj kamuflovaním skutočných problémov našej cirkvi a to aj v správach na Synodu 2003. Sme s tým hlboko nespokojní a rozhorčení. Článok resp. názor predsedu ZED J. Meňkyho na Synodu a jej priebeh, uverejnený v EPST č. 27 z 3.7.2003, neskreslene, bez oportunistických fráz uvádza priebeh a problémy Synody a jej kritiku. Stojíme za správou predsedu ZED, ktorá bola prijatá na poslednom Valnom zhromaždení a v ktorej je niekoľkokrát zopakovaná požiadavka abdikácie generálneho biskupa Júliusa Filu.

Vyzývame oltárnych bratov a sestry, aby naše konkrétne informácie brali veľmi vážne a aby sa vo vedomí nemalej zodpovednosti modlili a konali.

ZAMYSLÉNIE

SA NAD VZ ZED, KTORÉ SA KONALO 17.6.03 V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI

Po vyjdení posledného Melanchthona nikto by sa neodvážil tvrdiť, že medzi výborom ZED a zborom biskupov nie je napätie. Teda situácia, ktorá nie je dobrá a ktorú každý, komu záleží na cirkvi, musí ťažko niesť. Pretože ako člen výboru som v tomto spore priamo zaangażovaný, premýšľam veľmi často, v čom tkvie príčina tohto sporu. Samozrejme dôvodov, ktoré navodili túto situáciu je mnoho, bolo by naivné sa domnievať, že sa jednou úvahou dá tento zapeklitý oriešok jednoducho rozlúsknuť, ale predsa sa pokúsím na dvoch momentkách z VZ načrtnúť, v čom je možno rozdielne zmyšľanie týchto dvoch skupín.

Počas rozpravy ku prednesených správam sa o slovo prihlásil brat Ing. Ján Štrbka, ktorý vo svojom príspevku vyjadril

zdesenie nad návrhom br. predsedu Jána Meňkyho, ktorý vo svojej správe vyzval prítomných, aby vyjadrili zboru biskupov nedôveru a vyzvali ich k rezignácii. To zdesenie vyjadril slovami: „Ak by ste boli zamestnancom štátneho podniku, ako som bol ja v minulej dobe a postavili by ste sa proti svojmu riaditeľovi, za tri dni by na vás spomínali ako na bývalého zamestnanca.“ Na jeho diskusný príspevok sa prihlásil br. Ondrej Koč ml., ktorý bratovi Štrbkovi povedal: „Brat Štrbka, pokiaľ ste si nevšimli, socializmus sa skončil a dnes si každý musí byť vedomý, že tým, ktorí ho volili, musí skladať účty zo svojho pôsobenia a odpovedať na predložené otázky a keď tak nechce urobiť, musí počítať aj s tým, že bude vyzvaný k odchodu.“

Tá druhá momentka sa týka voľby nového podpredsedu ZED za ZD ECAV. Brat Ivan Elko oficiálne oznámil, že sa zrieka funkcie podpredsedu. Tento svoj úmysel oznámil výboru ZED, a preto boli na VZ do programu zaradené aj voľby. Po jeho oznámení výbor ZED predložil svojho kandidáta na túto funkciu a vyzval prítomných, aby predložili svojich kandidátov na funkciu. Postupovali sme presne v súlade s cirkevnými predpismi. Na naše počudovanie sa ozval br. biskup Osuský, ktorý povedal, že slušnosť by kázala informovať ho o tejto skutočnosti, aby mohol aj on považovať nad možným kandidátom na funkciu podpredsedu, nakoľko tento sa stáva aj riadnym členom DP. Jeho slová, ktoré podporil aj br. gen. biskup, vyvolali skutočne medzi prítomnými rozpaky, pretože bolo cítiť, že skutočne tvorcovia cirkevných predpisov zabudli do zákonov zakomponovať tak jednoduchú, ale veľmi dôležitú vec, že pri voľbách je potrebné všetkých, ktorí majú hlasovacie právo informovať v dostatočnom časovom predstihu o tom, aké funkcie sa

uvoľňujú a tak im dať možnosť pripraviť si svojich kandidátov. Rozpaky sa však skončili, keď si slovo zobral brat Ivan Elko a prítomných informoval, že jeden z bodov dištriktuálneho presbyterstva, ktoré sa konalo tesne pred VZ ZED, bola aj jeho informácia, že sa na VZ vzdá funkcie podpredsedu. A br. gen. biskupovi pripomenul telefonát z februára, kde takmer z hodinového rozhovoru značnú časť venovali práve otázke jeho ukončenia práce vo funkcii podpredsedu ZED.

Tieto dve momentky z VZ ma utvrdili v presvedčení, že musíme ešte prejsť kus cesty, pokiaľ sa naučíme rešpektovať jeden druhého, vysporiadame sa s boľševikom, ktorý ešte v mnohých z nás drieme a naučíme sa hľadať cesty, aby vzťahy medzi nami boli transparentné a prehľadné, lebo len vtedy budeme môcť uskutočniť nápravu narušených vzťahov, ktoré nás zaťažujú a budeme sa môcť vybrať cestou nápravy a služby pre nášho Pána, do ktorej sme sa postavili.

Michal Zajden ev. farár v Trnave

BOLI SME, VIDELI SME, DOSTALI SME...

ALEBO ZANECHALO TO STOPY...

Sdetskou dôverou (*dnes by som už povedal, že s naivnosťou*) boli sme v júni na Synode 2003, dúfajúc, že sa mnohým otvorili oči pre pravdu, ale aj srdcia pre pokoru a pokánie. Detská dôvera však žne zasľúbenia iba na stránkach Bibliie od Pána Ježiša Krista, ale v našej cirkvi sa zneužíva ako slabé miesto protivníka, ktorého chceme paralyzovať. Slová v úvode sú vyjadrením pocitov, s ktorými som sa vrátil zo Synody. Pocitov, ktoré pretrvávajú. Synoda síce hovorila o misii, ale určite mnohí z účastníkov postrehli, že celý jej prie-

beh bol poznačený účtovaním so ZED a neposlušnou a kritickou farárskou verejnosťou. Mnohé z toho veľmi trefne už vyslovil br. Janko Meňky vo svojom príspevku pre EP č. 27/03.

Niektoré zo snáh vedenia cirkvi sa podarilo zastaviť, ako napr. zmenu ústavného zákona o vylúčení zástupcov ZED zo všetkých cirkevných grémií.

Synoda však globálne vyznela ako jeden veľký výsmech farárom priamo do tváre. K tomu však musíme ešte prirátat ako bonus „kopianec“ v podobe uznesenia A/5,

ktoré upravuje Cirkevný zákon č. 6/99 o cirkevnej disciplíne a disciplinárnom konaní v tom zmysle, že predsedníctvo ECAV, predsedníctva obidvoch dištriktov a predsedníctvo príslušného seniorátu majú právo vyzdvihnúť z úradu prakticky každého neposlušného, lajdáckeho a iného farára, či farárku, keď to uznajú za vhodné.

Nechcem idealizovať našu farársku službu a obetavosť, a už vôbec nechcem všetkých hádzať do jedného vreca, mám tiež svoju kritickú mienku o práci a službe mnohých z nás, ale vymyslieť takýto zákon a vnútiť ho cirkvi (*dali sme mu názov „trestné komando“*) nedokázal ani boľševický režim počas štyridsiatich rokov. A čo ma najviac zarazilo, že tento zákon prešiel najmä s podporou laických delegátov. Pýtam sa sám seba, či to máme považovať za výrečné svedectvo našich laikov o tom, aký majú vrúci vzťah k svojim duchovným alebo sa pomaly treba začať báť nielen našich „nadriadených“, ale aj mnohých nekompromisných a sebavedomých laikov, ktorí neraz farárov v CZ vnímajú len ako záťaž ekonomickú, či sociálnu.

Že tohoročná Synoda bola naozaj výsmechom farárskej verejnosti, presvedčila ma aj záverečná ďakovacia reč, v ktorej sa farárom neušlo ani slovko vďaky. Ďakovalo sa kdekomu, od pracovníkov s deťmi až po misionárov medzi Rómami. Prekvapilo ma, keď som čítal toto poďakovanie formulované ako posledné uznesenie L/2, kde sa spomínajú už aj ordinovaní pracovníci. Osobne som to však z úst nikoho nepočul zaznieť v rokovacej miestnosti, pravdepodobne sa to doplnilo až pri konečnej korektúre dokumentu. A tak po mnohých vážnych upozorneniach z našej strany na nevyhovujúce platy a sociálne postavenie v spoločnosti, dostalo sa nám ako naivným deťom naozaj adekvátnej odpovede, aby sme si nič nenamýšľali.

Boli sme, videli sme, dostali sme ... povedal by som „*nakladačku*“. Prichádza mi na um jedna vtipná fráza: „*zahnal som ich do kúta a tam ma dokopali*“. Ale toto nie je už iba „*nakladačka*“ pre farársku obec, ale s ňou aj pre celú cirkev, ktorá si však stále alibisticky nahovára, že slniečko Božej milosti neprestalo svietiť nad našou cirkvou. Nuž, vďaka Bohu, ak je to tak, len dokedy tú Božiu priazeň chceme španovať.

Veď závažné uznesenie o pozastavení nepríjemných cirkevných súdov voči vedeniu cirkvi alebo záverečné účty za roky 2000, 2001, 2002 bez revízných správ (*dokonca vyplávalo na povrch, že zápisnicu z revíznej komisie, ktorá zasadala v počte dve členky, odmietla jedna z nich podpísať, bolo to proti jej profesionálnemu svedomiu*) sa prijímali len o jeden hlas alebo dokonca, že sme si pomohli (*keď to vyhovovalo*) aj niekoľkými zmätočnými hlasovaniami, keď jednoducho nesedeli počty prezentovaných a hlasujúcich.

Nevádí nám už ani to, keď sa niekto otvorene pred celým plénom prizná a ospravedlní, že skazil hlasovanie dvojitém zdvihnutím ruky, a prosí o opravu. Vtedy predsedníctvo Synody ironicky konštatuje, že hlasovanie sa nemôže opakovať. Či snáď hlasovací poriadok (*ktorý si ináč sami prijímame*) je pre nás v cirkvi viac ako česťnosť a pravda alebo sa jej bojíme pozrieť do očí? Ó, Bože, dokedy môžeme ešte rátať s Tvojm slniečkom milosti?

Touto formou pozdravujem aj br. Hroboňa, ktorý ma sfúkol na stránkach EP bez toho, aby sa so mnou osobne spojil dávno predtým, keď som poslal svoj príspevok do redakcie EP a ktorý bol aj jemu predložený ku konzultácii. Ale kúsok otvorenej úprimnosti a odhodlania nenašiel ani potom, keď som doporučeným listom žiadal o vysvetlenie, prečo môj článok nebol uverejnený. Prosím ho len o jedno, aby bol úprimný sám

k seba, aby sa v úcte k svojmu veku i svojmu životnému snaženiu prestal skláňať pred tými, ktorých svojho času nazval bacilonosičmi a o ktorých vyhlásil, že či už je človek s nimi zadobre, či v napätí, vždy na to len doplatí.

Jedno mu však dávam za pravdu, že je tu doba ostrých chlapcov. Len sa musíme ešte naučiť dávať si pozor na svoju detin-

skú dôveru, s ktorou sme išli do služby cirkvi. Zatiaľ totiž záplava krásnych slov, či na Synode, či na stránkach EP, nič nezmenila na skutočnosti, že pravda v tejto cirkvi zostáva v okovách. A kým nebude úprimná snaha toto zmeniť v mnohých oblastiach života našej cirkvi, dovtedy je riskantné odkladať akúkoľvek ostrážitosť.

Dušan Cina

ČO EŠTE BOLO NA TEOLOGICKOM KURZE?

Väčšina z nás pozná teologické kurzy. Ich súčasťou sú aj rozhovory, či stretnutia.

Druhý programový večer tohoročného kurzu bol venovaný stretnutiu ordinovaných faráriek s jediným bodom programu: "Vydanie výzvy ordinovaných faráriek k zmiereniu medzi vedením ECAV a ZED."

Každý, kto sa stretne s podobnou iniciatívou, si položí otázky: Prečo tak úzka špecifikácia? Prečo nie ordinovaných farárov a faráriek? Či nie je spoločná oridnácia? Či nie je spoločná zodpovednosť za cirkev a podiel pri riešení problémov, či zostavovaní výziev?

Zaujímavý je (bol) aj text výzvy koncipovaný jednostranne, s účelovo podlož-

nými biblickými citátmi. Je možné ho porovnať k náplasti na ranu, ktorá potrebuje najprv riadne ošetrenie. Náplasť síce zakryje poškodené miesto a všetko vyzerá zdanlivo pekne, ale pod ňou prebieha nebezpečný rozkladný proces, ktorý sa môže preniesť do celého tela a ohroziť jeho existenciu.

Je preto na nás, ordinovaní bratia a sestry, akou mierou na podobné výzvy budeme reagovať. Nezabudnime v praxi uplatňovať napomenutie apoštola Pavla: "Nie je ani Žid ani Grék, nie je ani otrok ani slobodný, nie je ani muž ani žena, lebo všetci jedno ste v Kristu Ježiši!" Tak nám Pán Boh pomáhaj!

Jakušová Anna

OPRAVTE SI V MELANCHTHONE Č. 1/2003:

- na str. 5 v príspevku br. Miroslava Dubeka Je dobré mať FILIPA v prvom odstavci miesto „mohli prijímať pôžičky“ má byť správne „**mohli prijímať pôžitky**“;
- na str. 22 v redakčne krátenom liste br. Jána Kalúsa posledná veta na konci predposledného odstavca nemá znieť „Cirkevníci majú právo žiadať kvalitnú zvesť a nie kázanie slova Božieho!“ ale správne má byť „**Cirkevníci majú právo žiadať kvalitnú zvesť a nie kazenie slova Božieho!**“.

Autorom sa za redakčné chyby ospravedlňujem!

Ján Matis

Slovo sa stalo telom, prebývalo medzi nami a my...?

"Akoby na stenu hrači sypať!"

"Pozri, kto ich počúva!?"

LIST SLZ

Združenie evanjelických duchovných na Slovensku, Fraňa Kráľa 7, 071 01 Michalovce

---

Generálny sekretár
Svetového lutheranskeho zväzu
Dr. Ismael Noko
CH 1211 Geneve 2
Postbox 2100
e-mail: noko@lutheranworld.org

Veľavážený pán generálny sekretár, milý brat Noko, pozdravujeme Vás v mene Ježiša Krista, nášho Pána a Spasiteľa, ktorý je pravou hlavou cirkvi a prajeme Vám Božie požehnanie, zvlášť pre valné zhromaždenie SLZ, ktoré sa zakrátko bude konať vo Winnipege.

Bolí nás to, a predsa je to nutné, čo Vám musíme oznámiť, že my – evanjelickí farári Slovenska - sa necítíme byť reprezentovaní biskupom Filom. Väčšina našich farárov zhromaždených na Valnom zhromaždení ZED v júni tohto roku sa postavila za výzvu, aby generálny biskup Filo a generálny dozorca Holčiek odstúpili z ich úradov, kvôli strate dôvery. Sme unavení z jeho/ich autoritatívnych metód a zo spôsobu, ako manipulujú predpisy.

OBJASŇUJEME PRESNEJŠIE:

1. My ako farári, ale tiež zbory postrádame skutočné duchovné vedenie a podporu (pomoc) našich biskupov. Namiesto toho, aby sme našli pochopenie pre naše problémy, sme konfrontovaní s tvrdými slovami. Preto strácajú vždy viacerí farári odvalu predniesť ich problémy, keďže sa im zdá, že je to zbytočné, ak nie dokonca nebezpečné, slobodne sa vyjadriť. Generálny biskup Július Filo nie je tiež ochotný viesť partnerský dialóg so svojimi farármi. Keďže farársky zväz reprezentuje viac ako 90% všetkých duchovných (farárov) evanjelickej cirkvi a.v., požiadali sme ho o pravidelné stretnutia s nami. Po prvom stretnutí, keď sme začali otvorene hovoriť o

aktuálnych problémoch, nasledovalo už len druhé stretnutie, na ktorom nás vyzval k transformácii, čo by prakticky znamenalo likvidáciu nezávislého farárskeho združenia. Sme veľmi sklamaní z toho, že biskupi s ich dozorcami nie sú ochotní (schopní) akceptovať nezávislý farársky zväz, ktorý chce byť partnerom v rozhovore, čo sa týka vedenia (bytia) cirkvi.

2. Zvlášť sa sťažujeme, že cirkevné financie sú zahalené a utajené. Tri roky po sebe nebolo predložené žiadne finančné vyúčtovanie (finančné správy). Tiež v tomto roku nebol synode predložený žiaden skutočný finančný report. Čo sa počas našej poslednej synody 27. júna tohto roku stalo, bol pokus o zmätenie (polopravdu) zo strany generálneho biskupa a jeho dôverníkov. Čísla, ktoré boli narýchlo ukázané na monitore, nepodali žiaden prehľad, ako sú peniaze skutočne používané, ani financie, ktoré dáva štát, ani kolekty a príspevky zborov, ani dary zo zahraničia. Nemôžeme veriť, že všetky tieto sumy/čísla by boli dôverné. Rozpočet bol nakoniec s nepatrnou väčšinou jedného hlasu prijatý. Ale naše pochybnosti rastú a my sme už unavení z toho, aby niekto s nami zaobchádzal ako s deťmi, ktoré nie sú hodné, aby im bola povedaná pravda. Dovtedy, pokiaľ budú financie skryté, nebudú zbory pripravené prispievať na financovanie cirkvi. Ale všetky kritické otázky sú označované ako „neposlušnosť“ a „nedostatok úcty voči nadriadeným“.
3. Sťažujeme sa ďalej, že 14 rokov po páde komunizmu začína v Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku vládnuť opäť klíma strachu, ktorá vychádza od generálneho biskupa, a ktorá nám pripomína socialistickú dobu. Na jednej strane sa podarilo biskupovi Filovi – po tom, čo on sám bol obžalovaný kvôli jeho vykonávaniu úradu – priviesť synodu k tomu, že cirkevné súdnictvo je na jeden rok pozastavené. Zároveň pretlačil na synode jeden nový zákon, ktorý dáva teraz biskupom a dozorcám skoro neobmedzenú moc, odstrániť farárov z ich zborov bez vypočutia zborov, bez procesu a bez možnosti odvolania sa. Sme presvedčení, že takýto zákon je ďaleko od toho, čo Luther učil o nezávislosti zboru a čo stojí napísané o moci biskupov v Confessio Augustana 28. Takýto hrozný zákon sme nemali ani za čias komunizmu. Máme obavy, že tento nový zákon bude používaný na to, aby umlčal všetkých kritikov, a aby potrestal tých, ktorí hneď neposlúchnu. Keďže biskup kontroluje a cenzuruje tiež tlač, zvlášť cirkevný časopis EPST, obávame sa úplného jednostranného ovplyvnenia členov zborov (cirkvi), útokov na farársky zväz a jednostranného zobrazenia biskupskej pozície. My chápeme túto stratu slobody, ktorú biskup Filo tak entuziasticky pred niekoľkými málo rokmi vo svojej knihe opísal, ako nanajvyšš tragickú pre našu cirkev.

Sme veľmi zarmútení z toho, že s nami farármi, ktorí by sme radi dôverovali našim biskupom, sa zaobchádza ako s potenciálnymi nepriateľmi, ktorých je nutné pozorovať a kontrolovať. Nie sme ochotní ďalej znášať biskupa, ktorý pohŕda farármi jeho cirkvi. Preto Vás prosíme o Vašu pomoc a podporu v tejto ťažkej situácii.

Veľmi dúfame, že našim sťažnostiam venujete pozornosť a že v cirkvi dôjde konečne ku zmene.

S prianím Božieho vedenia pre Váš veľmi zodpovedný úrad
zostávame s priateľským pozdravom

Kópia: Europa-Sekretär des LWB Dr. Andreas Woehle

LIST PRE PARTNERSKÉ ORGANIZÁCIE - INFORMÁCIA S PROSBOU O POCHOPENIE:

Bratia a sestry!

Pozdravujeme Vás srdečne v mene nášho Pána Ježiša Krista a prajeme Vám Božie požehnanie. Píšeme Vám, pretože sa domnievame, že ste sa už niečo dozvedeli o našej situácii, ktorá vznikla hlavne teraz po synode, ktorá sa konala 26.- 28. júna 2003. Ako ste možno počuli, na tejto synode bola výmena názorov kvôli financiám, ktoré neboli znovu jasne predložené a kvôli zvláštnym zákonom, ktoré majú umlčať kritikov.

Je nám ľúto, že musíme informovať o tejto skutočnosti, ale už dlhší čas máme obavy, lebo financie cirkvi nie sú transparentne spravované. Prečo nemôžu synodáli dostať hospodársku správu v písomnej podobe, keď to ukladajú cirkevné predpisy? Prečo sú všetky čísla (sumy) tajné alebo len na krátku chvíľu na synode premietnuté meotarom tak, že im nemožno rozumieť? Prečo si vedenie cirkvi včas neplní povinnosť ohľadom revízií a finančných vecí a dokonca ani nenaplnilo uznesenia zo synody 2002? Takéto konanie, resp. nekonanie zo strany kompetentne zodpovedných má za následok vytváranie priestoru pre nedôveru voči spravovaniu finančných prostriedkov, záverečnému účtu a tým stresujúcu situáciu pre zasadajúcich zástupcov cirkvi na synode.

Príčinou napätia v cirkvi je smerovanie generálneho biskupa J. Fila, ktorý – napriek všetkým svojim vyhláseniam o demokratickej slobode – sa usiluje o centralizáciu všetkej moci. Kvôli tomu bola tiež naplánovaná reforma štruktúry cirkvi, ktorá mala rozpustiť 14 seniorátov a zriadiť 7 nových regionálnych biskupstiev s jedným biskupom na čele. Určite by bolo použité to málo našich financií pre zriadenie týchto siedmych nových biskupských sídiel. Pretože predseda tejto komisie spoznal tento účel, t.j. centralizáciu

moci, odstúpil z funkcie. – Na synode bol tiež predložený návrh biskupského úradu odstrániť všetkých farárov – zástupcov ZED z cirkevných štruktúr. V celocirkevnom časopise Evanjelický Posol, ktorý je najviac mienkotvorivý, nie je umožnené publikovať postoje ZED. To všetko ukazuje na to, aké postavenie zaujíma biskup Filo voči farárom.

My vieme, že biskup Filo je na západe veľmi známy, že tieto vzťahy veľmi dlho pestoval a že jeho mienka má veľkú váhu a berie sa ako smerodajná. Preto Vám zasielame kópiu listu, ktorým sme sa prednedávnom obrátili na generálneho sekretára SLZ, ako aj zhodnotenie synody naším predsedom, ktoré bolo zverejnené v cirkevnom časopise „Posol“, ako pomoc vidieť situáciu aj z inej, než oficiálnej strany, prezentované výlučne biskupom Filom. Nie je totiž samozrejmosťou, že je ZED umožnené publikovať v cirkevnej tlači.

Môže sa stať, že niekto z Vás bude argumentovať: nechceme ohroziť vzťahy a preto sa nemiešame. Tu musíme odpovedať: my hľadáme solídny a schodný základ pre naše vzťahy. Objasnenie týchto nejasností by nám pomohlo urobiť krok napred. Preto neprosíme len o pochopenie, keďže je naštrbená dôvera k vedeniu cirkvi, t.j. ku generálnemu biskupovi Filovi a generálnemu dozorcovi Holčíkovi, ale tiež preto, že hľadáme nový začiatok, ktorý by celú našu cirkev posunul dopredu.

Sme pripravení diskutovať o Vašich otázkach a zostávame s priateľským pozdravom

Výbor ZED ECAV

Prílohy:

- Kópia listu pre generálneho sekretára SLZ Dr. Noka
- Zhodnotenie synody predsedom ZED J. Meňkym v časopise EPST

MÔŽEM NIEČO AKO NEČLEN ZED?

Možno by niekoho zaujímalo, prečo som ako farár Slovenskej evanjelickej cirkvi podľa augsburského vyznania v čase „keď nadišla náboženská sloboda“ nevstúpil do ZED, do spolku v našej Cirkvi, možno. Uspokojím sa však s mienkou môjho už nebohého oltárneho brata, ktorému keď som svoje rozhodnutie zdôvodnil (je nás „dva a pol“, bratstvo netreba atomizovať, keďže sme bratmi a sestrami, čo máme teologicky zdôvodnené, a teda máme možnosti na prácu, stretanie atď., čo nám v komunistickom režime nedovoľovali...) na čo mi môj oltárny brat dobrosrdečne povedal: „Brat môj, prečo si len taký naivný?!“ ... Ostal som „naivný“. A po podrobnejšom prečítaní MELANCHTHONA č. 2/2002 a 1/2003 musím, či chcem alebo nie, musím o sebe prehlásiť, že som stále naivný! Aj ja patrí medzi všetkých tých na svete, ktorí evanjelium nielen čítajú, študujú, ale ho prijímajú ako to NAJ-. A tak priam „zákonite“ taký človek smie očakávať, že tí, ktorí evanjelium prijímajú ako to NAJ- sú, schválne použijem Ježišovo vyznačenie, svetlom sveta a soľou zeme, čo požechnane prežívajú najmä vo vzťahu jeden k druhému, až je to „zemský raj to na pohľad“. – Trošku sa odmlčím. Idem si prečítať prorokovo žalostenie nad skazou Jeruzalema...

Prečítal som dve čísla Melanchthona. Vyše roka môj dom nepredpláca, nečíta EPST a ani CL. Nejdem zdôvodňovať na tomto mieste toto (čudné, uznávam!) rozhodnutie, iba ak tak, že v žiadnom prípade nejde o peniaze! Som od 1.7.2002 plný dôchodca, ale na predplatenie časopisov vždy máme... – Prečítal som tie dve

čísla a je mi smutno. Isteže, aj to je údel tých, ktorí prijali neľahké bremeno, i keď... Zverejňujete žaloby na predstaviteľov cirkvi a máte to zdôvodnené. Čítam o akýchsi reorganizáciách v cirkvi, o biskupstvách, o krížikoch, úradoch, a o všeličom, čo nemá podklad vo ... (nie, nesúdím, poznám to mé krinete, hina mé krthéte...), predsa však dopoviem: ... viere, alebo inak: v teologickom myslení! Isteže, mohol by som na základe osobných skúseností z cirkvi i fakulty pridávať „benzín do ohňa“. Načo však?! Nie sme bratmi a sestrami (keď kto chceš, považuj to za súdenie), keď láska k Evanjeliu sa najviac prejavuje na kazateľni v oficiálnej úlohe ho zvestovať (avšak aj tu by bolo treba hovoriť o trende čitateľov referátov, príspevkov namiesto radostného kázania, zvestovania...). A tu „uprostred rozbúreného Jeruzalema“ chce (navrhovatelia sú vraj o tom presvedčení) pomôcť (k čomu, vari k viditeľnejšej duchovnosti „majiteľov“ viery?, či kňazského rúcha?) ktosi reorganizáciou v cirkvi asi privolať viacej účastníkov služieb Božích a vôbec nadobudnúť väčší záujem o veci Božie? Týmto organizátorom doporučujem prečítať, napríklad Rázusa v CL 1937, 226! Kto vie, možno z piatej koľaje vstúpia na tú úzku, prvú, na ktorú ukazuje a klopaním volá náš Pán... Teologicky myslieť, rozmýšľať, zvažovať... A potom nebudú musieť v Melanchthonovi písať a my čítať, ako tí vpredu „na barlách pokrívákavajú“ zmocňovaní aj mániou vládnuť, poučať, rozhodovať, uprednostniť, na faru tam a tam umiestniť tých svojich...

I. Tóth

VÝZVA K ABDIKÁCII

(PRÍSPEVOK NEBOL UVEREJNENÝ
V EPST BEZ UDANIA DÔVODU)

Rušné zasadnutia synody a iných grémií v poslednom období jasne naznačili, že situácia v našej cirkvi je pomerne napätá, v niektorých momentoch až kriticky vyhrote-

ná. Prichádza k neustálemu narušovaniu vzťahov medzi konkrétnymi osobami - kňazov nevynímajúc. Na pôde cirkvi som spozoroval aj rozpad krásnych a dlhoročných priateľstiev, plodnej a pre cirkev užitočnej spolupráce. Som z toho rozčarovaný a smutný.

Takto rozladený som autom prichádzal do Liptovského Mikuláša, kde sa na pôde Združenej strednej poľnohospodárskej školy 16.-17. júna 2003 konalo Valné zhromažde-

nie Združenia evanjelických duchovných, ktorých sa tu zišlo takmer 90.

Celou cestou som premýšľal nad správou z knihy Skutkov apoštolov, ktorá hovorí o apoštolskom konvente v Jeruzaleme. Poprední predstavitelia vtedajšej cirkvi sa zišli, aby riešili situáciu, ktorú vyvolali „spor a nemalá hádka“. „Po dlhých hádkach“ sa ale dokázali zjednotiť prijatím spoločnej dohody. Pýtal som sa cestou v dlhej kolóne áut sám seba: - Dokážeme ich napodobniť? Nájdemu spoločné riešenia, dohody a novú jednotu? Dokážeme hovoriť o problémoch síce otvorene, ale vecne, bez emócií a so zachovaním elementárnej slušnosti všetkých voči každému?

Správy, ktoré na Valnom zhromaždení odzneli zo strany niektorých členov Výboru ZED, ako aj množstvo diskusných príspevkov od radových členov, medzi ktorými nechýbali vystúpenia všetkých troch bratov biskupov, naznačili, že súčasná situácia a stav nie sú dobré. Sme priam ochromení vzájomnou nedôverou. To znamená, že sme paralizovaní sami sebou. Dohoda medzi niektorými z nás už zrejme nie je možná, preto nastal čas rozličných podaní na cirkevné súdy. Predseda ZED Ján Meňky vo svojej správe dokonca tri-

krát apeloval na súčasné predsedníctvo cirkvi „aby nabralo duchovnú silu a bezodkladne abdikovalo“.

Po správach nasledovali voľby na uvoľnené funkcie vo Výbore ZED. Za podpredsedu ZED za Západný dištrikt bol zvolený Miloš Klátik, zborový farár v Bratislave - Petržalke, za tajomníka a zapisovateľa v jednej osobe Jozef Vereščák, zborový farár z Popradu - Veľkej.

Záver Valného zhromaždenia charakterizovalo prijatie viacerých uznesení. V ich rámci boli prijaté všetky prednesené správy členov Výboru ZED. Účastníci zamietli návrh, aby sa ZED stal účelovým zariadením ECAV na Slovensku. Taktiež vyzvali všetkých členov ZED, aby neprispievali k šíreniu anonymných správ a listov. Poverili členov Výboru ZED, aby tlmočili naše poďakovanie zahraničným partnerom za ich nezištnú podporu v našej zlej finančnej situácii. Napokon adresovali výzvu vydavateľstvu Transocius, aby vo všetkých svojich predajniach vykonalo revíziu predávanej literatúry a okamžite stiahlo z predaja všetky publikácie so scientologickým a okultným obsahom.

Ján Bunčák

JE TO MOŽNÉ?

(ČLÁNOK NEBOL UVEREJNENÝ V EPST.)

Väčšina ľudí na Slovensku dobre pozná televíziu Markíza. Medzi jej najpopulárnejšie programy patrí relácia Joža Pročka: „Je to možné?“ Podstata tejto relácie spočíva v tom, že vtipným spôsobom priateľ „zaskočí“ priateľa v neočakávanej chvíli.

Prečítala som si EPST z 3.7.2003, ktorý bol venovaný rokovaniu najvyššieho grémia našej cirkvi - synode a nechcela som veriť vlastným očiam. Žeby sa chcelo toto grémium v určitých momentoch pobaviť na úkor cirkvi?

SKÚMAJME:

1. V správe dôst. brata generálneho biskupa okrem iného odznelo hodnotenie našich cirkevných súdov v disciplinárnych veciach ako neúplné a nefunkčné. Dôvodom je absencia určitých zložiek, ktoré je potrebné (?) doplniť. Kritik, ktorý by mal byť v tejto oblasti odborníkom, nakoľko oblasť cirkevného práva patrí pod jeho katedru - nepodal hneď konkrétne návrhy, ktoré by synoda mohla akceptovať a tak „zakryť“ vlastné, už teda niekoľko rokov trvajúce chyby.
2. Zaujímavé je, že podklady na doplnenie jestvujúcich zákonov neboli podané, ale paradoxne pripravený bol už

návrh nového zákona o významnejšom posilnení disciplinárnych právomocí predsedníctiev - generálnych, dištriktualných, seniorálnych. Prečo bolo potrebné vydať nový zákon a nebol pritom doriešený starý? Čítajúc na inom mieste, niet sa čoho báť pri novom zákone, lebo všetko sa má diať v duchu bratskej lásky. Bratská láska zrejme má svoje neočakávané dimenzie!

3. Zaujímavým prvkom bolo aj hlasovanie na synode. Ako bolo uvedené, vyskytli sa aj zmätky. Je možné, aby predsedníctvo synody akceptovalo neprehľadný spôsob hlasovania, keď na strane druhej vyžaduje, aby sa všetko dialo v duchu Písma - poriadne? Čím sa budú ospravedlňovať prípadné neskôr zistené nedostatky aj nového zákona, ako je tomu vo vzťahu napr. k cirkevným súdom?
4. Z dôvodu chýbajúcich medzičlánkov činnosť cirkevných súdov bola pozastavená na dobu najmenej jedného roka. Čo znamená terminus technicus "najmenej na rok"? Znamená to aj nikdy?

Je také ťažké v čo najkratšom čase dovoliť chýbajúce medzičlánky, ak sú vôbec potrebné, aby prax cirkevných súdov mohla pokračovať?

5. Nesporne zaujímavé bolo aj prečítať si v modrom ráme vyznačený text, v ktorom sa navrhuje vypracovanie metodiky vykonávania biskupských vizitácií, pretože nie je dosť jasné, ako sa kanonické vizitácie majú konať, aj keď ich plnenie priamo vyplýva z CÚ.

Sú to čudné veci, nad ktorými naša evanjelická verejnosť musí krútiť hlavou a položiť si prockovskú otázku: Je to možné?

Dúfam, že odpoveď znie: Nie, nie je to možné. Cirkev si predsa takéto chyby nemôže dovoliť, lebo ako rozhodla synodu Wilma Kuchareková, biskupka Slovenskej synody Sion: "Slovenskí evanjelici majú svoju cirkev veľmi radi." A ten, kto má svoju cirkev rád, ten sa snaží všetkými svojimi schopnosťami, aby napredovala. Dal by Pán Boh, aby sa tak dialo.

A. Jakušová

FONDY...

TLAČOVÝ FOND.

Viacerí ste sa zaujímali o „predplatné“ časopisu Melanchthon.

Určite poteší, keď je záujem prispieť do „kasy“ ZED. Musím však podotknúť, že Melanchthon je spravodaj a ako taký je nepredajný a „nepredplateľný“. Jeho tlač je zatiaľ hradená z tzv. tlačového fondu, do ktorého nám prispeli, a možno ešte aj prispeli, zo zahraničia. Tlačový fond (TF) neexistuje iba na úhradu tlače spravodaja. V ZED mienime vydávať publikácie, ktoré by ináč nemohli zabrať miesto v našich

knihovničkách. Vid': „Od Hurbana k Struhárikovi“.

TF nie je bez dna, preto kto by ho chcel podporiť, môže tak urobiť dostupnými spôsobmi (zloženky – v správe pre prijímateľ označiť účel „tlačový fond“, resp. prevodné príkazy – používať variabilný symbol: 6). Tým, čo už tak urobili, srdečne ďakujeme.

ŠTUDIJNÝ PRÍSPEVKOVÝ FOND – TZV. FOND DETÍ

Ďakujeme za pozitívne ohlasy týkajúce sa podpory štúdia detí. Hneď na začiatku nového školského roku mnohí z nás ako rodičia školopovinných, resp. študujúcich detí museli siahnúť hlbšie do peňaženiek, či do

konca na úspory. Aj pre tento školský rok je prislúbená pomoc pri zvládaní nákladov vzdelávania našich detí. „Žiadosti o pridelenie finančnej pomoci“ je potrebné zaslať do konca októbra. K žiadosti je nutné doložiť potvrdenie o návšteve školy (priamo na žiadosti alebo prílohou). Žiadosti zasielajte na adresu redakcie Melanchthonu. Žiadosti, ktoré dôjdu po 31. 10. 2003, nebudú akceptované!

FOND KANCELÁRIA – TZV. KAPLÁNSKY

Vzhľadom na to, že ešte na tomto fonde máme prostriedky, umožňujeme začínajúcim kaplánom požiadať si o príspevok na „zariadenie kancelárie“. Tento príspevok je pre kaplánov, ktorí nastúpili do služby v ECAV v tomto roku a je vo výške 1.000,- Sk. Do žiadosti je potrebné uviesť osobný účet peňažného ústavu, na ktorý majú byť peniaze prevedené.

PŮŽIČKOVÝ FOND NA KÚPU A OPRAVU ÁUT – TZV. AUTOVÝ

Peniaze, ktoré sme obdržali do tohoto fondu koncom minulého roku boli rozpožičané. Pôžičky boli schválené pre 20 súk-

romných osôb v sume 2 mil. 480 tisíc Sk a pre 8 COJ v sume 1 mil. 150 tisíc Sk. Celková suma 3 mil. 630 tisíc Sk. Keďže poskytnutá suma (85 tisíc Eur) nepokryla celkovú výšku, na pridelenie pôžičky ešte čakajú 2 COJ. Tá im bude poskytnutá ihneď ako sa naplní fond zo splátok.

Na zasadnutí Komisie pre rozdeľovanie finančnej pomoci farárskeho spolku z Nemecka sme s potešením prijali správu, že aj tento rok nám poskytnú obdobnú sumu do autového fondu. Zatiaľ táto suma na účet ZED neprišla.

7. augusta 2003 na zasadnutí Výboru ZED bolo odsúhlasených ďalších 20 žiadostí (18 súkromných osôb /polovica kapláni/ – požadovaná suma 2 mil. 545 tisíc Sk; 2 COJ – požadovaná suma 300 tisíc Sk). Akonáhle prídu peniaze na účet ZED, žiadateľom budú zaslané na podpis „Zmluvy o pôžičke“.

Sme radi, že tieto peniaze môžu pomôcť práve kaplánom na začiatku ich služby v ECAV. Formulár „Žiadosti“ si môžete vyzdvihnúť u predsedov ZED seniorátov, u seniorov alebo vyžiadať priamo v redakcii Melanchthonu.

sitaM

KNIHY NA PREDAJ S BONUSOM

Tí, ktorí ste sa zúčastnili posledného Valného zhromaždenia ZED ECAV na Slovensku v Liptovskom Mikuláši, dostali ste grátis knihu „Putovanie duší“. Kto mal záujem, mohol si zakúpiť ešte jednu knihu „Od Hurbana k Struhárikovi“ od Pavla Proksu. Doposiaľ tieto knihy neboli distribuované a k našim cirkevníkom sa nemali ako dostať. Chceli by sme urobiť v tomto smere nápravu a poprosiť všetkých bratov farárov a sestry farárky, rovnako aj kaplánov a kaplanky, aby ste zistili vo svojich

cirkevných zboroch, aký by bol záujem o tieto publikácie, ktoré vám môžu poslúžiť aj ako vhodný darček pri životnom jubileu niektorého člena zboru.

Túto informáciu (o počte kusov jednotlivých kníh) poskytnite potom svojmu predsedovi seniorátneho ZED. Na ďalšom pripravovanom stretnutí predsedov ZED s Výborom ZED by sme im publikácie odovzdali a oni by vám ich posunuli na najbližšom stretnutí SPK.

Tí bratia farári a sestry farárky, kapláni a kaplanky, ktorí sú členmi ZED a nezúčastnili sa na Valnom zhromaždení, môžu si publikáciu „Putovanie duší“ vyzdvihnúť u svojho predsedu seniorátneho

ZED. Výbor ZED pripravuje vydať ďalšiu publikáciu, ktorej vydanie je však závislé od predaja týchto dvoch publikácií. Preto vás prosíme, aby ste na to pamätali a podporili túto činnosť.

Na záver ešte jedna informácia, ktorú som doposiaľ nespomenul. Cena publikácií:

- Putovanie duší 180,- Sk
- Od Hurbana k Struhárikovi 100,- Sk

Máme pre vás aj **bonus**. Z každej predanej knihy: Putovanie duší, ostáva pre seniorátny ZED 30,- Sk, ktoré môžete použiť podľa svojho uváženia.

Roman Porubán, pokladník ZED

VYHLÁSENIE VÝBORU ZED

BRATIA A SESTRY!

Obraciame sa na Vás s prosbou o podporu nášho postoja, ktorý sme boli nútení zaujať ku mnohým nedemokratickým praktikám, ktoré sa neustále v našej cirkvi objavujú.

Nemôžeme a nechceme sa už ďalej dívať ako predsedníctvo ECAV pod rúskom zbožnosti a s diplomatickým taktom využívajúc dôveru, ktorú doteraz požíva úrad biskupa a dozorca, vnucuje jednotlivcom, zborom, ale aj celej cirkvi svoje subjektívne predstavy. Ich konanie sa už častokrát bolestivo dotklo života ordinovaných, ale vyvolalo aj rozčarovanie v zboroch, v ktorých sa nenaplnili očakávania a sľuby, ktoré od predsedníctva ECAV dostali. Táto situácia opäť evokuje prostredie strachu, podlízavosti a prosopolempsie.

Preto vás prosíme, odhodte strach a obavy a v záujme duchovného obnovenia našej cirkvi hovorte otvorene o problémoch, ozývajte sa vždy, keď sa niekomu deje krivda a šliape sa po pravde a spravodlivosti. Len spoločným úsilím a modlitbami dokážeme zvrátiť snahy, ktoré nás odvádzajú od čistého učenia a zavádzajú cudzie tradície do života cirkvi. Spoločne zabráňme snahám, ktoré vedú k synkretizmu a strate luteránskej identity. Nedoľme, aby liberálny trend v otázkach sexuálnej orientácie, ochrany života a faloš-

nej tolerancie zničil našu drahú Evanjelickú cirkev a. v. na Slovensku.

Modlime sa, aby sme túto drahú perlu, ktorú sme prijali od svojich otcov, mohli odovzdať bez hanby svojim deťom a vnukom.

NA ZÁKLADE UVEDENÝCH SKUTOČNOSTÍ ŽIADAME:

1. Neustupovať z reformačných zásad tzn. na spoločenskej a ekumenickej úrovni viesť dialóg vždy v duchu reformačných biblických zásad a neustupovať negatívnym trendom
2. Zdôrazňovať duchovno-pastiersku službu v prvom rade ako poslanie a nie zamestnanie
3. Slobodný prístup k informáciám
4. Rovnosť pred zákonom tzn. striktné oddelenie výkonnej, zákonodarnej a súdnej moci, k čomu je potrebné prijať príslušný zákon
5. Rovnosť šancí
  - k možnostiam ďalšieho vzdelávania
  - k čerpaniu finančných prostriedkov ako sú štipendiá, pôžičky, sociálna podpora
  - uchádzať sa o funkcie v rámci cirkvi doma i v zahraničí
6. Docieľiť spravodlivé ohodnotenie ordinovaných v službe
7. Dosiahnuť spravodlivosť a transparentnosť pri rozdeľovaní a kontrole finančných prostriedkov.

Batizovce, 9. septembra 2003

„POTOM VYŠĽAHNE TVOJE SVETLO AKO ZORE A RÝCHLO SA
UZDRAVIŠ; TVOJA SPRAVODLIVOSŤ PÔJDE PRED TEBOU A SLÁVA
HOSPODINOVA PÔJDE ZA TEBOU. POTOM BUDEŠ VOLAŤ
A HOSPODIN ŤA VYSLYŠÍ, TY BUDEŠ KRIČAŤ O POMOC A ON
ODPOVIE: TU SOM! AK...”

Izaiáš 58,8-9

